V A T R A

FOAIE ROMANEASCĂ DE OPINIE ŞI INFORMAŢIE

Ian.-Martie 1969 XIX,1 78 FREIBURG-Germania

N° 111 Erbprinzenstr.17

ACTUALITĂŢI SEMNIFICATIVE

Inversând faptul de acum 1968 ani,când Dumnezeu a descins pe pământ,făcându-se om,- trei oameni îndrăsneţi,crai ai vremurilor noi,au pornit,prin preajma Crăciunului,să iscodească mai îndeaproape cerul,ducând lui Dumnezeu,în dar,cea mai înaintată producţie tehnică a creierului omenesc.Apariţia omului printre aştri e începutul unei noi epoci(măcar că distanţa dela pământ la lună,în"comparaţie"cu infinitul universului,nu-i nici cât pasul din uşă'n tindă al cuiva care-ar voi să meargă,să zicem,dela Paris la New York).Cei trei americani: Borman,Lovell şi Anders,nu erau aventurieri,ci oameni copţi,între 35 şi 40 de ani, aviatori de elită şi ingineri,a căror solidă pregătire ştiinţifică nu era depăşită decât de modestia lor,dublată de o temeinică credinţă în Atotputernicul.Au plecat Sâmbătă,21 Decembrie,la ora 13.51 - hotărîţi să dea ocol lunii şi să se întoarcă în ziua de Sf.Ştefan,Vineri 27 Decembrie,la ora 16.51.Şi s'au întors "la ţanc",după 147 ore de sbor,cu un miliard de chilometri la activ şi 20 de ocoluri ale lunii,descinzând la numai 5 chilometri şi jumătate de vasul port-avion "Yorktown",care i-a îmbarcat.Din cele 6 corecturi de sbor,înscrise în program,la 4 au renunţat,ne mai fiind necesare."Acest sbor va fi arătat în viitoarele cărţi de istorie ca fiind primul pas al omului spre aştri",a exclamat,plin de justificată bucurie,"naşul" întreprinderii,Werner von Braun.Victoria e a întregului Apus,care continuă a fi "creierul şi motorul" planetei.Această exactitate de necrezut dă totală încredere că şi debarcarea pe lună,prevăzută pentru ziua de Sf.Ilie,la ora 18.27,se va petrece întocmai.

Programul "Apollo" a costat 25 miliarde dolari.Numai fuzea "Saturn 5",care a "remorcat" şi lansat capsula,e compusă din 5 milioane de piese detaşate! Dar perfecţia tehnică n'a zăpăcit minţile.In timp ce ruşii îşi anunţă doar victoriile,fără să arate câte jertfe omeneşti le-au precedat,şi fiecare succes al lor e plătit prin suferinţa şi servitutea întregului lor popor şi ale popoarelor robite,americanii joacă cu cărţile pe faţă,iar imensele cheltueli sunt scoase din bugetul normal al unui Stat de oameni liberi.Şi câtă deosebire între făloşia rusnacului,când afirma că'n spaţiul interplanetar n'a întâlnit pe Dumnezeu(de parcă stelele şi luna le-ar fi făcut Stalin!) - şi umilinţa creştină a celor trei americani cari,la 400.000 chilometri de pământ,recitau versurile din Biblie despre "facerea lumii",iar în noaptea de Crăciun unul din ei,Borman,se ruga: "Dă-ne,Doamne,graţia de a vedea dragostea Ta în lume,cu tot eşecul oamenilor! Dă-ne credinţa de a ne păstra în bine,cu toată ignoranţa şi slăbiciunea noastră! Invaţă-ne să putem continuă a ne ruga cu inimă deschisă,şi arată-ne ceeace fiecare din noi poate să facă pentru a grăbi ziua când va domni pacea universală"!

...Şi asta în timp ce atâţia alţi tineri(ce-ar putea furniza un imens material de studiu laboratoarelor de psihiatrie),atâtea filme,atâtea cărţi şi reviste,atâtea mişcări de stradă şi "studenţeşti" celebrează sodomia,haşişul şi alte blestemăţii,iar un film obscen de Pasolini,respins de laici,e premiat chiar de o comisie de preoţi!...

* Alegerea lui Nixon,iarăşi,socotim că-i început de eră: o eră decisivă,care va hotărî de soarta omenirii.Dreapta l-a salutat cu bucurie,stânga cu năduf. Dacă-i greu de făcut profeţii,e mai uşor de constatat că buba-i coaptă; şi că, după atâtea descoperiri,planeta noastră a devenit prea mică pentru a avea doi stăpâni.Tot ce se întâmplă în lume arată că ruşii se pregătesc pentru asaltul final,cu acţiuni câtuşi de puţin secrete,ci foarte clar expuse în testamentul lui Lenin: "Scopul nostru e revoluţia mondială prin toate mijloacele.Pentru aceasta,vom creia şi întreţine,în interiorul Statelor capitaliste,o atmosferă de dezertare şi de dezordine: luptă de clasă,greve cu toptanul,provocând încetinirea şi oprirea lucrului.Vom face,în acelaş timp,o intensă propagandă antimilitaristă şi antipatriotică.Când aceste ţări capitaliste vor fi suficient de dezagregate în interior,le vom face să se bată între ele.In fine,când vor fi destul de

epuizate de război,noi nu vom mai avea decât să pătrundem acolo pentru a face pe loc revoluţia noastră".Toate acestea,vedem că se întâmplă! Şi "numai o voinţă sălbatică de a învinge inamicul care i-a jurat pieirea poate încă salva lumea de cea mai rea dintre servituţi,adică de o catastrofă fără întoarcere"("Exil et Liberté").Invinge-vor căile Domnului? sau ale diverşilor Stalin-Mao-Marx? Niciodată lupta dintre bine şi rău n'a fost mai dramatică,apocaliptică am zice.Şi chiar de n'ar fi Nixon în capul Statelor Unite,oricare altul ar fi obligat să ia o atitudine.Numai că Nixon,cunoscut ca om echilibrat,cu clară cunoaştere a cancerului omenirii,care este aşa zisul comunism,dă mai justificată speranţă celor ce cred în "aşezarea creştină a lumii".

* In Extremul Orient au avut loc,la Ussuri,sângeroase ciocniri între chinezi şi ruşi.Pentru noi,e o simplă răfuială între gangsteri.Pe care,de ne-ar sta în putinţă,am avea tot interesul s'o încurajăm,aplicând exact sistemul lui Stalin: "Reluarea directă a unei acţiuni revoluţionare de anvergură -spunea el în faţa Comitetului Central al Internaţionalei Comuniste(1938)- nu va fi posibilă decât dacă vom reuşi să exploatăm antagonismele dintre Statele capitaliste pentru a le precipita într'o luptă armată.Invăţătura lui Marx,Engels,Lenin ne arată că o revoluţie va ieşi automat dintr'un război general între aceste State.Munca principală a partidelor surori comuniste trebue să consiste în a facilita un asemenea conflict.Cei ce nu înţeleg aceasta n'au asimilat nimic din învăţăturile marxismului revoluţionar".Ei bine,n'am avea decât să inversăm rolurile,"asimilând" noi, în folosul binelui de astă dată,"învăţăturile marxismului revoluţionar"...

Şireţi ca totdeauna,ruşii cată să înspăimânte lumea albă,făcând caz de "pericolul galben".Aşa cum,în trecut,au făcut caz de slavie şi ortodoxism,iar mai recent de proletariat.In realitate,"ce mi-e baba-Rada,ce mi-e Rada-baba"! Deocamdată noi vedem că cei ce ne strâng de gât sunt ruşii,albi ca şi noi(cel puţin la piele..).Pericolul galben o fi existând,dar,de-or continua lucrurile ca astăzi,românii n'ar mai apuca să-l vadă.. Dacă ruşii se tem cu adevărat de acest pericol,cel mai sigur fel de a-i face faţă ar fi acela de a se înconjura de State libere,popoare care să aibă şi ele ce apăra.Câtă vreme nu vor restitui Basarabia,Herţa şi Bucovina nordică,şi toate celelalte ţinuturi răpite tuturor vecinilor,şi nu vor reda libertatea ţărilor robite,nu pot conta pe ajutorul lor - şi, sperăm,nici pe al lumii libere,lipsită astfel de dovada cinstei şi sincerităţii bolşevice.De altfel,chinezii nu revendică nici ei ţinuturi muscăleşti,ci locuri răşluite lor în secolul trecut(aşa cum ei înşişi au răpit,recent,şi tot fără vreun drept,Tibetul),cu o suprafaţă de 1.500.000 chilometri patraţi,adică de vreo 5 ori suprafaţa României Mari,a Angliei insulare,sau a Italiei.Ciocniri sporadice,dealungul celor 8.000 chilometri de graniţă ruso-chineză,vor mai fi.Ele sunt doar semnele prevestitoare ale inevitabilei răfueli,care va lăsa pe brânci ambele haite.Conflictul din Ussuri: semn al apropiatului început de clarificare, de însănătoşire a vieţii publice.

* Exasperat de pericolul.. alb,studentul ceh Jan Palach îşi dădea foc,la 16 Ianuarie,într'o mare piaţă din Praga,ca protest contra ocupării ţării lui de către ruşi.Fapta a fost imitată de zeci de studenţi şi muncitori,toţi convinşi,cu Moţa,că "cea mai formidabilă ~~xxxxx~~ dinamită e propria cenuşe".Mâna de eroi a electrizat întreaga naţiune."Voinţa,decizia,acţiunea -spunea Charles Maurras- ies din numărul restrâns; asentimentul,acceptarea,din majoritate".Gestul a fost atât de impresionant,că nici chiar bestialitatea bolşevică n'a cutezat să interzică pompoasa înmormântare,la care guvernul cehoslovac însuşi s'a simţit obligat să ia parte.De atunci mişcările de protest,la Praga,Bratislava şi pe tot întinsul ţării,se ţin lanţ.Pe mormântul lui Palach se depun zilnic flori; el simbolizează virtutea,care preferă servituţii moartea,arătând că ruşii pot înlănţui doar corpuri,dar sufletele rămân libere.

Ocupaţia rusească a produs efecte direct contrarii celor scontate.Tineretul ţărilor robite are cu totul alte preocupări şi atitudini decât derbedeii păduchioşi din lumea liberă.El se bate,mergând chiar până la sacrificiul suprem,pentru scopuri ce ţin de rostul natural al vieţii.Şi acesta încă-i semn că se apropie sfârşitul domniei lui Satan.

* La întărirea acestei convingeri contribuie,decisiv,şi intermitentul conflict din Orientul Apropiat.Nimic nu va putea împăca fanatismul arab cu decizia israelită de a-şi păstra -şi chiar lărgi- căminul pe care,după două milenii de răbdare,"poporul ales" a reuşit să pună mâna.Evreii dispun de bani şi alegători

în Statele Unite,de atuuri "ideologice" în Rusia,sunt bine reprezentaţi în partidele Moscovei din toată lumea,dar şi în rosturile-cheie: finanţe,mijloace de difuziune(televiziune,film,edituri,radio,etc.); arabii au,pe lângă impresionante posibilităţi economice(petrol,etc.),care dilată multe apetituri,o imensă arie de o covârşitoare importanţă strategică.Scânteia decisivă a ultimului conflict mondial de aci va ţâşni: dela întretăierea vechilor continente.

Radu Cornăţeanu

RUGĂCIUNE de Octavian Goga

Rătăcitor,cu ochii tulburi,
Cu trupul istovit de cale,
Eu cad neputincios,stăpâne,
In faţa strălucirii tale.
In drum mi se desfac prăpăstii
Şi'n negură se'mbracă zarea,
Eu în genunchi spre tine caut:
Părinte,-orândue-mi cărarea!

In pieptul sbuciumat de doruri
Eu simt ispitele cum sapă,
Cum vor să-mi tulbure izvorul
Din care sufletul s'adapă.
Din valul lumii lor mă smulge
Şi cu povaţa ta'nţeleaptă,
In veci spre cei rămaşi în urmă,
Tu,Doamne,văzul meu îndreaptă.

Desleagă minţii mele taina
Şi legea farmecelor firii,
Sădeşte'n braţul meu deapururi
Tăria urii şi-a iubirii.
Dă-mi cântecul şi dă-mi lumina
Şi svonul firii'ndrăgostite,
Dă-i raza soarelui de vară
Pleoapei mele ostenite.

Alungă patimile mele,
Pe veci strigarea lor o frânge,
Şi de durerea altor inimi
Invaţă-mă pe mine-a plânge.
Nu rostul meu,deapururi pradă
Ursitei maştere şi rele,
Ci jalea unei lumi,părinte,
Să plângă'n lacrimile mele.

Dă-mi tot amarul,toată truda
Atâtor doruri fără leacuri,
Dă-mi viforul în care urlă
Şi gem robiile de veacuri.
De mult gem umiliţii'n umbră,
Cu umeri gârbovi de povară...
Durerea lor înfricoşată
In inimă tu mi-o coboară.

In suflet seamănă-mi furtună,
Să-l simt în matca-i cum se sbate,
Cum tot amarul se revarsă
Pe strunele înfiorate;
Şi cum sub bolta lui aprinsă,
In smalţ de fulgere albastre,
Inchiagă-şi glasul de aramă:
Cântarea pătimirii noastre.

&& Sentenţiază dl Rugină,în "America" dlui Novac,că "în realitate,în România după 1945 a avut loc o revoluţie socială,iar guvernul actual este rezultatul acestei revoluţii".Că năvălirile barbare se mai cheamă şi "revoluţii sociale",nu ştiam.Păi aşa vin "revoluţiile"? pe tancul străinului? Rău certificat a mai dat dl Rugină"guvernului" lui Ceauşescu!

- Acelaş domn Rugină mai e de părere că "un guvern care s'a menţinut la putere peste două decenii şi care în multe privinţe s'a aşezat pe făgaşul istoriei naţionale trebue să fie respectat şi tratat în termeni civilizaţi" ca "un guvern recunoscut suveran în comunitatea internaţională".Pe noi,româniiliberi,"recunoaşterea internaţională" nu ne interesează,bine cunoscând oportunismul şi laşitatea unei politici,care recunoaşte ca suverane şi "guvernele" antropofage ale triburilor africane.Mai interesant ar fi fost să ni se arate în care "privinţe" guvernul de ocupaţie din Bucureşti "s'a aşezat pe făgaşul istoriei naţionale": când a ucis elita ţării la Canal? când a desfigurat-o la Piteşti? când,interzicându-i libertatea,îi înăbuşe orice posibilitate de creaţie? când umileşte Biserica? Că,doară,dl Rugină,care se proclamă "intelectual",n'o fi luând în serios mascarada cu Mihai Viteazul şi Ştefan,cari invită în cort pe Ceauşescu,la un pahar.Guvernul de ocupaţie "s'a menţinut" două decenii pe vârf de baionete.Niciodată n'a avut curajul unor alegeri libere.Şi dacă aceste baionete ar dura două veacuri,două veacuri ar dura şi zisul "guvern";fără ca aceasta să-i confere un dram de legitimitate şi respectabilitate.E întremător,oricum,că,în cele două decenii de satrapie,"guvernul" lui Ceauşescu n'a avut altă recunoaştere română, decât "comprensiunea" domnului Rugină...

&& Numărul studenţilor în ţările "Pieţei comune": Franţa,581.000; Italia, 425.000; Germania, 272.000; Olanda,67.000; Belgia,50.000.-
- Intre 1948-1952 au fost executate în Cehoslovacia,pe motive politice,178 pers.
- Automobilismul a"produs" pe glob,în 1967,200.000 morţi,peste 7 mil.răniţi.
- In Vietnam au căzut,până acum,peste 33.000 americani.

DUMNEZEU SĂ-I IERTE!, în "Neamul Românesc", Bucureşti, 8 Martie 1907:

Dumnezeu să-i ierte pe cei patru ţerani români împuşcaţi în oraşul românesc Botoşani de oastea românească în ziua de 5 Martie 1907. Să-i ierte Dumnezeu pentru câtă muncă de robi au muncit, pentru ce trai de dobitoace nenorocite au dus, pentru câtă înşelare au suferit, pentru câtă jignire au îndurat, să-i ierte pentru viaţa lor de suferinţe, să-i ierte pentru clipa de disperare când s'au ridicat vărsând pe strade, nu sânge românesc, ci rachiul cu care erau otrăviţi. Să ierte Dumnezeu pe ostaşii cari, de frica poruncii, au împuşcat pe fraţii lor, cel mai greu păcat ce poate împovăra o inimă omenească.

Şi să nu ierte Dumnezeu pe străinul fără inimă care a stors vlaga o sută de ani şi astăzi vrea şi sânge, pe stricătorii pământului, pe risipitorii gospodăriilor, pe ticăloşitorii oamenilor, pe pângăritorii femeilor; să nu ierte Dumnezeu pe ciocoimea obraznică şi proastă, care n'a ştiut şi nu ştie a-şi înţelege, iubi, apăra şi măcar cruţa pe cei de o lege şi de un neam cu dânşii; pe hâzii politiciani mâncaţi de pofte şi nevolnici; să nu ierte Dumnezeu pe cârmuitorii neghiobi sau vânduţi înaintea cărora, cufundaţi în orgii budgetare, fumegă acuma acest sânge nevinovat. In vecii vecilor, cât va mai dăinui suflare românească pe acest pământ, să nu-i ierte Dumnezeu pe netrebnici şi pe făcătorii de rele.

N. Iorga

P O P U L A R Ă

Frunză verde de stejar,
Cântă mierla în lăstar,
Cu viers potolit şi rar..
Şi nu cântă de amar,
Ci de dor şi voie bună,
Că tot codrul îmi răsună
Şi-ascultă izvoarele
Când răsare soarele
Şi-i răspunde de pe deal
Doină dulce de caval...

&& D-na şi prof. Paul Constantinescu dela Universitatea din Santiago/Chili au avut bucuria unei fetiţe, botezată în biserica ortodoxă din Nisa cu numele de Florence-Marie.

\+ La 22 Decembrie trecut s'a stins, la mânăstirea Cernica, P.S. Efrem Enăchescu, fost mitropolit al Basarabiei.

\+ La 25 Februarie a fost înmormântat, la Jadani (Banat), fostul mitropolit Vasile Lăzărescu, de mult "scos la pensie" de guvernul de ocupaţie.

\+ In dimineaţa de 22 Ianuarie s'a stins la Freiburg, "departe de ţara ei natală, pământ atât de mult iubit de ea", dna Maria Gollob, născută Mucenicu, originară din Piatra Neamţ. Inmormântarea s'a făcut, pe o vreme splendidă, Marţi dimineaţa, 28 Ianuarie, în prezenţa românilor din localitate.

&& Implinindu-se 110 ani dela Unirea Principatelor, pr. protopop D. Em. Popa a oficiat Duminică, 26 Ianuarie, în capela Universităţii din Freiburg, un Te Deum; după care, dl maior Păunescu, amintind importanţa zilei de 24 Ianuarie, a făcut apel la cei prezenţi să tragă învăţăminte din înţeleapta comportare a înaintaşilor, militând pentru o cât mai strânsă unire a refugiaţilor români.

&& De Bobotează, părintele Nicolae T. Tănase a umblat cu botezul pe la casele românilor din Kitchener/Canada. Banii strânşi cu acest prilej au fost dăruiţi parohiei locale, pentru şcoala duminicală şi de limba română. De şcoală se ocupă dna Drăguţa Manoilovici, învăţătoare din Banatul înstreinat. La Kitchener există o societate culturală "Banatul", prezidată de dl Panta Pavlov şi care editează o revistă: "Bănatu-i fruncea"; preşedintele comitetului parohial: Ion Călvărăşan.

&& Duminică 30 Martie, Românii din Toronto şi împrejurimi s'au adunat la biserica Sf. Gheorghe pentru a-şi unì rugăciunile cu ale pr. Zelea, la 51 ani dela unirea Basarabiei. La masa comună, în sala de festivităţi a Casei Culturale Române, a vorbit, pe această temă, dl Matei Hojbotă.

&& Secţia italiană a Societăţii Academice Române şi-a inaugurat în seara de 22 Februarie, la Palazzo Firenze din Roma, ciclul anual al manifestărilor culturale cu o conferinţă a prof. Marcello Camilucci despre "Universalitate şi originalitate naţională (impresiile unui călător în România)". La 29 Martie a vorbit, despre "Poesia popolare italiana e romena", prof. Paolo Toschi dela Universitatea din Roma; iar la 17 Aprilie prof. Ruggero M. Ruggieri, dela aceeaşi Universitate, despre "Lingua e cultura romena nell'opera di alcuni romanisti italiani".

&& "Le Monde" din 16 Ianuarie vorbeşte de incidentele ce-au avut loc la Fa-
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

cultatea de Litere din Nanterre,cu ocazia unei conferinţe a lui Const.Virgil Gheorghiu: doi studenţi i-au smuls crucea de pe piept,alţii l-au întrerupt de mai multe ori,s'a iscat o încăerare şi conferinţa n'a putut fi terminată.

&& "Credinţa" se exprimă cu desgust despre "o anumită presă românească din aşa numitul exil",care "oferă nişte mostre de limbă atât de lamentabile încât eşti obligat să te întrebi dacă nu cumva scara condiţiei umane începe dela regula virgulei.In acelaş timp şi în aceeaşi presă,instrumentul limbii române e pus să slujească desbinarea,ura,injuria,calomnia şi asasinatul moral,scribii vădindu-şi preferinţe şi afinitorii pentru un vocabular de cârciumă ieftină şi hazna pe centrifugă.Nici nu se mai poate vorbi măcar de acea nobleţă a duelului de spadă florentină flexibilă pe avertisment şi elegant spectaculoasă'n atac.Ne batem cu gogoloaie de clei".Observaţiile sunt juste.Fiind vorba de "presă românească", noul redactor al publicaţiei din Detroit pare a nu fi făcut aluzie la "Bire"; dar,atunci,să-şi fi găsit el timp să răsfoiască vechea colecţie a "Credinţei"?...

&& Vedem în "America" că în Mexic a participat,la partea culturală a jocurilor olimpice,baletul folcloric "Joc" din Chişinău: un grup de 70 jucători,toţi -ca şi membrii orhestrei- români; ruşi,erau doar paznicii.Româneşti costumele, românească muzica,româneşti jocurile - nu numai din Transnistria şi Basarabia, ci şi din Ardeal,Moldova,Bucovina,precum: Joc,Verbuncul(joc din Transilvania), Hora fetelor,Căluşerii,Baba mea,Mărunţica,Haiducii,Calea Chişinăului,Cumetrele, Domnul,Moldoveneasca.Jucători: Larisa Oprea,Ion Furnică,Sandu,Roznerită,Găluşcă, Strungar,Radu,Rotaru,Mocanu,Câmpeanu,Negru,Pleşcu.Din păcate,entuziasmul a mers, tot,în favoarea Rusiei: nimeni n'a ştiut că moldovean = român!

&& In primăvara anului 1949,guvernul francez a dispus amenajarea cimitirelor militare din zona sa germană de ocupaţie.In cimitirul din Niederbühl/Rastatt se aflau îngropaţi,din primul războî mondial,vreo 130 ruşi la est,americani la sud, francezi,belgieni,poloni şi sârbi la nord,28 români la vest.Pe când în sectoarele nord,sud şi est au lucrat oameni angajaţi,mormintele românilor au fost îngrijite de refugiaţii noştri din lagărul local,cari au ridicat şi un monument,- sfinţit cu solemnitate,la 19 Iunie 1949,în prezenţa colonelului Wolf(guvernatorul francez),a prefectului şi primarului german,etc.Au vorbit: în româneşte,pr. Octavian Bârlea,şeful misiunii Vaticanului; în franceză,dl maior Bumbăcescu,preşedintele românilor din zonă şi iniţiatorul frumosului proect; în germană,Nicolae Novacovschi.Faptul a fost semnalat în ziarele din Baden-Baden şi Freiburg, cum şi în cele româneşti din refugiu.Osemintele americanilor,francezilor,belgienilor şi polonezilor au fost mai apoi duse în patriile respective.Că la ruşi Stalin,prea ocupat cu fericirea celor vii,n'a mai avut timp să se gândească,e explicabil.Mai puţin "justificată" e comportarea celor dela Bucureşti,extrem de patrioţi în discursuri,sau când e vorba să se "cinstească" cu Ştefan cel Mare... Din datele asupra celor 28 de soldaţi,culese de locot.Martea,se vede că erau de pe toată zarea Vechiului Regat,dela Mehedinţi la Dorohoi,şi că s'au stins între 18 Februarie 1917 - 13 Noembrie 1918.

&& La Rastatt a murit,în preajma Paştelui,cea mai bătrână femeie din Baden-Württemberg: Ecaterina Colosof,de 106 ani,născută la 18 Iunie 1863 în Basarabia, ca fiică a unui negustor din sud-vestul Germaniei.Copilăria şi-a petrecut-o pe malurile Mării Negre.S'a căsătorit cu un negustor din Kiev.A venit în patria strămoşilor în 1940 şi timp de 12 ani a colindat prin 18 lagăre.Din 1952 se stabilise la Rastatt.Ultima-i dorinţă -scrie "Badische Zeitung"- fusese să mai vadă odată Basarabia,unde trăise 77 de ani,dar vrăşmăşia vremurilor nu i-a permis.

&& Ne-a sosit un cartonaş elegant,având în stânga chipul Căpitanului,în dreapta o cruce pe zăbrele de gard,iar la mijloc scris: "In acest moment de pioasă reculegere,când se împlinesc 30 de ani dela moartea Căpitanului,Nicadorilor şi Decemvirilor,Grupul Legionar din Rio de Janeiro - Brazilia transmite tuturor camarazilor din lume cuvântul său de îmbărbătare şi de noi speranţe pentru viitorul Mişcării Legionare şi al României".Faptul că Mişcarea precedă Ţara ne-a făcut să credem,un moment,că "grupul" ar fi de obedienţă simistă,adică acea categorie "legionară" care are aierul să creadă că moralizarea politicii române poate începe şi dela alcov; dar,sub chipul Căpitanului,vedem reproduse nişte cuvinte de foc ale Acestuia: "Decât să învingi printr'o infamie,mai bine să cazi luptând pe drumul onoarei"...

&& La câteva săptămâni după ce Spania s'a retras din Guinea,predând puterea

unui guvern de negri,s'a şi întâmplat obişnuita lovitură de Stat,cu jafuri şi asasinate,bandele ţinând acolo locul partidelor politice.Faptul dovedind maturitatea noilor patroni,se aşteaptă pe curând primirea Guineii în ONU,ca Stat liber şi independent.Şi democrat.

&& "Credinţa"descrie triumfalul voiaj al P.S.Victorin în ţară,peste tot primit ca o cerească făgăduinţă: venea,doară,din America tuturor speranţelor! "La 21 Septembrie,P.S.Victorin se afla în comuna Mânăstioara-Siret,locul său de naştere.Intâlnirea cu bătrâna sa mamă,Natalia Ursache,a fost copleşitoare".La faptul că n'o mai vedea de 22 de ani,se vor fi mai adăogat şi alte pricini de "copleşală": gândul,de pildă,că atâtea alte mame vrednice au închis ochii fără norocul de a-şi fi mai văzut pe cei dragi ca lumina ochilor,rătăcitori prin lumea largă pentru aceleaşi pricini ce vor fi împins,probabil,şi pe P.S.Sa să-şi părăsească,când cu invazia rusească,ţara; sau stânjeneala,firească,de a se şti,printre miile de dârji refugiaţi,favorizat(pentru "merite" greu de mărturisit în faţa Sfintei Cruci); cumva şi jena faţă de atâţia bătrâni şi bătrâne,cari,interpretând în felul lor pe dreptul Simeon,se încăpăţânează să nu moară înainte de a-şi vedea,odată cu revenirea pe căi curate a fiilor de departe,izbăvirea ţării...

&& De prin America.La o biserică românească,masă mare întinsă,în cinstea hramului.Oratorii subliniază realizările.Se onorează "stâlpii bisericii",adică Românii de bine,cari au pus umărul şi punga pentru ca Legea Străbună să rămână vie: de obicei cei bătrâni,ca mai înstăriţi.Se ridică şi se cinstesc pahare în cinstea cutăruia şi a lui cutărică.Pe mese,mâncări lăudate la gazetă şi la ora de radio: "ca la mama acasă".La mese ii,catrinţe,bondiţe şi alte haine de sărbătoare,toate româneşti.Numai cuvântările sunt în limba engleză,deşi publicul e sută la sută valah.Maestrul de ceremonii,un român nou venit,fost dascăl de şcoală,îi trage vârtos pe englezeşte.

- Ce facem,domnule,cu graiul nostru românesc,că eu văd că aci,printre români, numai englezeşte se cuvântează",îndrăsneşte un bătrân mereu cu punga şi inima deschise.

- Ne-om înjura de mamă în ea,ca să nu ne înteleagă străinii! răspunde tăios dascălul,fost luptător naţionalist pe vremuri... ("Troiţa",Toronto,Oct.1968)

&& Invitat la reuniunea patronată la Freiburg,23-24 Ianuarie,de Facultatea Internaţională pentru Invăţământul Dreptului Comparat(Strasbourg) şi de Institutul de Drept Public dela Universitatea locală,dl prof.Paul Constantinescu a intervenit în următoarele teme discutate: "Tratatul din Montevideo şi crearea zonei de Comerţ Liber din America Latină"; "Planificaţie naţională şi integrare regională"; şi "Banca interamericană de desvoltare".La 28 Ianuarie,d-sa a ţinut la "Foyer Carrefour" din Paris o conferinţă despre "Chili: passé,présent,futur".

&& In zilele de 3-25 Ianuarie patriarhul României,însoţit de mitropoliţii Ardealului şi Banatului,de vicarul Patriarhiei şi de arhimandritul Anania,a făcut o ~~bisericii~~ vizită bisericilor monofizite din India şi Abisinia,cu opriri la Cairo,Atena şi Sofia.Delegaţia a fost primită şi de împăratul Haile Selassie.

&& O delegaţie a Conferinţei episcopale catolice germane,în cap cu cardinalul Döpfner(München),a făcut,la 14-18 Oct.,o vizită patriarhului Atenagora.

&& Crucea Roşie Germană a putut până acum lămuri soarta a 500.000 ostaşi daţi ca dispăruţi; despre alţi 1.200.000,ea n'a putut afla încă nimic.

&& In fruntea Statelor ce-au ajutat,în 1967,lumea subdesvoltată,stau Statele Unite,cu 5,5 miliarde dolari; Franţa,cu 1,3 miliarde; Germania,cu 1,1 miliarde.

&& In Albania au fost executaţi,în Noembrie,un preot catolic şi un laic,iar alţii au fost condamnaţi la 22-27 ani închisoare.Fugiseră în Jugoslavia,dar autorităţile de-acolo i-au adus înapoi şi predat ca "reacţionari".

&& "Kölner Stadt-Anzeiger"(11 Febr.69),semnalează pe larg expoziţia română din Köln,cu peste 1.000 obiecte dace şi romane găsite în săpăturile din ţară.

&& O recenzie de trei coloane găsim în "Rivarol",16 Ianuarie 69,pentru "cea mai viguroasă operă ce se poate citi în acest moment": "Retour à Milo",de Petru Dumitriu.

&& Conform anuarului papal pentru 1969,la 31 Dec.1968 existau în toată lumea 3.844 cardinali,patriarhi,arhiepiscopi şi episcopi catolici.Cardinali: 102.

&& In ţară,400.000 turişti şi-au petrecut concediul,vara trecută,pe litoral.

CRONICA PESIMISTULUI

* "Contestaţia"şi noi.- Un bun prieten,adversar al Legiunii din timpuri îndepărtate,m'a surprins acum câteva săptămâni când mi-a aruncat în faţă observaţia că actualele mişcări studenţeşti de contestare din Europa de vest sunt similare celor din România de ieri,al cărei tineret,tot o elită,s'a ridicat împotriva sistemului de atunci,"contestându-l" uneori violent şi negându-i valabilitatea.La început,remarca m'a iritat şi am respins-o.Sunt prea evidente deosebirile dintre "generaţia dela 1922" din România şi grupurile,şi foarte adesea,bandele de tineri,care devastează localurile universitare,edificiile publice,automobilele,prăvăliile în marile oraşe apusene,astăzi.Alte metode,altă seriozitate.Legionarii români au înfruntat numai prigoane,au fost ucişi cu sutele,pe când contestatorii actuali nu strălucesc,desigur,prin eroism: ei profită numai de slăbiciunea şi de carenţele democraţiei parlamentare; în marea lor majoritate,sunt laşi; ceea ce vor în primul rând e să facă revoluţia fără riscuri,cu permisul poliţiei, ca în Caragiale.Ideologia,iarăşi,este cu totul deosebită: naţionalismul anticomunist la noi,comunismul de marcă rusească sau chineză sau cubană sau anarhică la rebelii de astăzi din Occident.Garda de Fier se bătea pentru triumful lui Cristos; actualii contestatori distrug în primul rând crucifixele.Şi aş putea continua cu diferenţierea pe pagini întregi.Dacă,însă,privim mai adânc la motivul de fond al insurecţiei tineretului din Apus,liberându-l de o sumă de aspecte superficiale şi caduce,scoţându-l de sub tutele pe cât de abile pe atât de interesate,nu se poate să nu recunoaştem o matriţă comună: o stare de justificată nemulţumire faţă de o societate cămătărească,mercantilă,care oferă toate satisfacţiile materiale,dar nu e în stare să propună niciun ideal(după ce şi idealul Europei unitare a fost îngropat de ambiţii naţionale deşarte).La elementele oneste care militează printre studenţii rebeli din Franţa,Germania,Italia,Statele Unite,şi care uneori chiar conduc agitaţia,se notează o sete de puritate de netăgăduit,o aspiraţie reală spre o societate mai puţin falsă şi convenţională,spre o civilizaţie mai umană şi mai dreaptă.Ei sunt sătui de îmbuibarea materială,de luxul declanşat în vitrine,de "consumismul" ridicat la normă de viaţă,idolatrizat şi venerat de o burghezie amorfă,care nu vrea să ştie altceva decât să trăiască bine(şi de aceea nu vrea să rişte nimic,e pacifistă,e gata să cedeze şi ultima fărâmă de libertate pentru a putea beneficia cât mai repede,de pildă,de televiziunea în culori).E o stare de suflet autentică.Şi faptul că noi nu mai suntem la vârsta "generaţiei dela 1922" nu trebuie să ne împiedice de a identifica ce e,mult-puţin,just la originea mişcărilor de contestare de astăzi.Marea nenorocire e că aceste mişcări au încăput pe mâna unor unelte ale imperialismului rusesc sau chinez,că sunt astfel denaturate şi,în loc să ducă spre mai bine,riscă să deterioreze situaţia actuală.Normal ar fi fost ca noua generaţie,desgustată de sistemul antifascist,triumfător după al doilea răsboi mondial,să-şi fi canalizat aspiraţiile şi vrerile spre dreapta: spre o dreaptă mai inteligentă şi mai abilă,vindecată de ambiţii imperialiste.Când lipseşte un Codreanu,tinerii se pot mulţumi cu erzaţuri de genul lui Che Guevara.Şi rezultatul se vede: noi,în ţară,construiam; contestatorii distrug.Dacă am fi cinici,am spune: tocmai fiindcă legionarilor ieri li s'a interzis să construiască,astăzi tinerii rebeli din Apus distrug.Că ceea ce scriem noi aici corespunde realităţii,şi nu e o simplă expunere teoretică,o considerare abstractă,o dovedeşte faptul că între grupurile de contestare nu lipsesc elementele de dreapta(în unele Universităţi italiene operează,deşi în minoritate,curente ce se denumesc nazi-maoiste!).E un păcat că risipa de energie în care se consumă atâţia tineri serioşi din Apus nu poate fi utilizată în scopuri constructive,pentru a salva Occidentul,adică ceea ce e totuşi bun în lumea liberă,ci serveşte doar barbariei comuniste şi anarhice.Vina poate că e şi a noastră: n'am ştiut nu să învingem,lucru mai puţin important, dar să fim crezuţi.

* O "intransigenţă" cu tâlc.- Comuniştii sunt mult mai abili de cum ne închipuim noi.Ei se bat pe mai multe fronturi şi cu arme foarte deosebite.De pildă, uneori se folosesc de intransigenţa anticomunistă,pe care au tot interesul s'o alimenteze.Nu au putut distruge iniţiativele cele mai periculoase ale exilului, cele culturale şi academice,cu atacul frontal? Ei bine,recurg la extremismul unor elemente,care mai sunt şi şantajabile,întrucât au vicii fiziologice de exploatat (Cremlinul a recrutat cei mai preţioşi spioni în diplomaţia apuseană printre pederaşti).Li se dă acestora sarcina de a ataca tot ce e valoare în pribegie,pe motiv că cedează regimului dela Bucureşti.Se creiază în felul acesta o confuzie

foarte propice manevrelor comuniste.Când literaţii,artiştii,intelectualii cei mai acreditaţi sunt împroşcaţi cu noroiul calomniilor şi al acuzării indiscriminate de colaboraţionism,numai fiindcă au avut slăbiciunea(şi desigur au comis greşala) de a face o vizită în ţara chinuită,s'a făcut cel mai mare servici comunismului.N'ar fi exclus ca mâine,când se va prăbuşi şandramaua dela Moscova şi dela Bucureşti,care de altminteri se condiţionează reciproc,să descoperim pe ştatele de servici ale PCR-ului numele unora dintre cei mai intransigenţi luptători anticomunişti ai exilului.Nu s'a descoperit oare,după războ,că unor agenţi sovietici în Italia şi în Germania li se dăduse sarcina de a simula fanatice convingeri fasciste şi naţional-socialiste?

* Regimul comunist din România şi Ungurii.- De câţiva ani,se susţine în exilul nostru,chiar de către persoane cu "schepsis",al căror patriotism nu poate fi pus la îndoială,că măcar asupra unei chestiuni e datoria noastră,a pribegilor,să secondăm acţiunea lui Ceauşescu: în chestiunea revizionismului maghiar.Că ungurii au rămas obrasnici şi insistă în revendicări nebuneşti,e lucru sigur.Ceea ce e mai puţin sigur e că regimul dela Bucureşti ar fi dat în patima naţionalismului,a patriotismului.Un duş rece trebuie că au simţit pe şira spinării aceia dintre confraţii noştri de surghiun,cari au crezut sincer în anti-maghiarismul şefilor comunişti dela Bucureşti,când au citit în ziare ori au ascultat la radio că în ţară s'au sărbătorit cu mult fast cei cincizeci de ani dela revoluţia lui Bela Khun.La muzeul de istorie dela Bucureşti tema unui congres solemn a fost: "Solidaritatea oamenilor muncii din România cu revoluţia proletară din Ungaria", adică cu actele de banditism antiromâneşti ale lui Bela Khun.Un prim vice-preşedinte al Consiliului de Stat al Resereului,Dumitru Petrescu,a adresat cu acest prilej "un cald salut poporului frate ungur"... Patriotismul lui Ceauşescu,măcar pe chestiunea Ardealului: puah!

* Alţi români fugari.- Tocmai când Ceauşescu se afla în vizită oficială în Turcia,câteva zeci de români,din cei cari-l însoţeau sau cari se aflau în turism, au ales libertatea.Mi-ar plăcea să ştiu ce gândesc de aceste evadări unii prieteni ai noştri din exil,cari tot îndrugă verzi şi uscate despre noul regim din ţară,şi din când în când mai dau o raită,cu un pretext sau altul,la Bucureşti.

* Două anecdote.- Prima e dată ca autentică.Faptul s'ar fi petrecut cu ocazia vizitei oficiale la Bucureşti a lui De Gaulle.La un banchet,Ceauşescu,aflându-se faţă în faţă cu preşedintele francez,îl întreabă,după ce se laudă cu rezolvarea problemei analfabetismului în Republica-i socialistă,dacă în Franţa,ţară capitalistă,mai sunt încă analfabeţi.La care De Gaulle,tăios ca deobicei,replică prompt: "Mai sunt,însă nu la guvern".- A doua anecdotă spune că un astronaut american şi unul rus ajung pe lună cam în acelaşi moment.Se salută,se felicită reciproc: numai că bucuria se întrerupe când văd la o oarecare distanţă un chinez, care evident îi precedase.Se duc la el şi-l întreabă cum au putut ei,chinezii, fără aparate,fără experimente,fără sateliţi şi fără rachete,să ajungă la lună, chiar înainte de americani şi de ruşi.La care,imperturbabil,chinezul dă îndată explicaţia: "Ne-am suit unul peste altul...".

Dragoş Măgureanu

APRIL de Panait Cerna

In glas au aiurări de liră,
Pe frunţi - un răsărit de zori:
La şipot,unde poposiră,
S'au adunat privighietori...

Iar zeul dragostei,April,
Din două guri făcea o floare,
Şi fiecare sărutare
O saluta din crengi,c'un tril.

Visând,cei doi îndrăgostiţi
Tot repetau în suflet cântul;
Atunci,din fundul văii,vântul,
Văzând cât sînt de fericiţi,

S'a strecurat în crengi tiptil,
Mişca un ram,zâmbea în soare,
Şi-i îngropa subt colb de floare,
C'un rîs zburdalnic de copil.

&& In Roma se svoneşte că Vaticanul ar fi ajuns la un acord cu "guvernul" dela Bucureşti pentru "reabilitarea Bisericii Unite"; ar fi mai rămas de definit doar două puncte: trecerea bisericilor respective sub directa administraţie a Vaticanului - şi situaţia preoţilor "trecuţi la ortodoxie".

&& In Iulie,Papa va face o vizită în Uganda(Africa).E a 7-a călătorie pe care o face,în această calitate,în streinătate.Celelalte au fost în Palestina,India, Statele Unite,Turcia,Portugalia şi Columbia.

CALENDAR NAŢIONAL

1 Ian.1809: Se naşte, la Mişcolţ(Ungaria), Andrei Şaguna. Mama era Anastasia Muciu, din Macedonia. Moare la 28 Nov.1873.

1 Ian.1868: Se naşte, în Veria(Macedonia), profesorul-arheolog George Murnu, poet, directorul Muzeului Naţional din Bucureşti.

1 Ian.1878: Grigore Alexandrescu e decorat de Carol I cu Crucea de ofiţer al Stelei Române.

1 Ian.1904: Iese, la Cernăuţi, sub conducerea lui I.Nistor, "Junimea literară".

2 Ian.1891: Se naşte la Haşag(Sibiu), fiu al preotului ortodox din sat, Aron Cotruş. A studiat la Blaj, Braşov, Viena.

3 Ian.1886: Se naşte în Zahareşti/Suceava(Bucovina), din părinţi ţărani, profesorul Ion Grămadă, scriitor. Cade la Cireşoaia, 11 Sept.1916. Scrisese, cu două săptămâni înainte: "Doamne, ajută-mă să fiu tare, să fiu vrednic şi neînfricat, spre a putea răzbuna lacrimile ce le-au vărsat ai mei, vreme de 150 de ani de robie".

3-4 Ian.1929: Se constituie, la Iaşi, Senatul legionar: Hristache Solomon, gen. dr.Macridescu, gen.Ion Tarnoschi, Spiru Peceli, col.Paul Cambureanu, Ion Butnaru şi, peste câteva luni, prof.Traian Brăileanu.

5 Ian.1859: Ales în unanimitate Domn al Moldovei, Alexandru Ioan Cuza jură: "Jur în numele Prea Sfintei Treimi şi în faţa Ţării mele, că voi păzi cu sfinţenie drepturile şi interesele Patriei, că voi fi credincios Constituţiei în textul şi în spiritul ei, că în toată domnia mea voi priveghea la respectarea legilor pentru toţi şi în toate, uitând toată prigonirea şi toată ~~xxx~~ ura, iubind de o potrivă pe cel ce m'a iubit şi pe cel ce m'a urît, neavând dinaintea ochilor mei decât binele şi fericirea naţiei române. Aşa Dumnezeu şi compatrioţii mei să-mi fie întru ajutor".

5 Ian.1873: Se naşte, în Bucureşti, bacteriologul Alexandru Slătineanu. Moare la Iaşi, 26 Nov.1939. Lucrase la Institutul Pasteur din Paris.

5 Ian.1909: Se naşte, la Cotroceni, Domniţa Ileana.

7 Ian.1839: Iese, la Buzău, "Vestitorul Bisericesc", prima gazetă religioasă din România.

7 Ian.1881: Se naşte, în Bucureşti, Ion Minulescu.

7 Ian.1919: Generalul Stan Poetaş e ucis de bolşevici în Basarabia.

8 Ian.1919: Întruniţi la Mediaş, saşii recunosc Unirea Transilvaniei.

10 Ian.1493: Se naşte, la Sibiu, Nicolaus Olahus, fiu al lui Ştefan(sau Stoian), fiu al lui Mânzilă dela Argeş(Manzilla ab Argyso), rudă cu Vlad Dracul şi cu Mihnea cel Rău. Moare la 17 Ian.1568.

16/29 Ian.1904: Se naşte, la Bucureşti, Vasile Marin.

17 Ian. 1829: Se naşte, în mahalaua Calicimii(Iaşi), junimistul Anton Naum, macedonean.

17 Ian.1918: Moare, în Oradea, mitropolitul unit Victor Mihaly de Apşa, născut la 19 Mai 1841 dintr'o străveche familie din Maramureş.

18 Ian.1847: E arestată în Isbita pentru răsvrătire, şi dusă în fortăreaţa din Alba Iulia, "Doamna munţilor": Ecaterina Varga.

18 Ian.1879: Premiera, la Teatrul Naţional din Bucureşti, a comediei "O noapte furtunoasă".. Al doilea spectacol are loc la 21 Ianuarie.

19 Ian.1631: Moare, în mănăstirea Dragomirna, mitropolitul Anastasie Crimca, fiul târgoveţului Ion Crimca din Suceava şi al Cristinei(îngropată la Pătrăuţi, 1595). Om învăţat, a lăsat manuscrise împodobite cu miniaturi de mâna sa.

20 Ian.1368: Într'un privilegiu comercial, acordat de Vlaicu Vodă negustorilor din Braşov, se află prima menţiune documentară, sigură, a Brăilei; alt document din acelaş an şi dela acelaş voevod menţionează, tot pentru prima oară, Slatina.

21 Ian.1849: Bălcescu, din Belgrad, către Ion Ghica, la Constantinopol: "Pentru mine, chestia naţionalităţii o pui mai presus de libertate. Libertatea o poate lesne redobândi, când se va pierde, iar naţionalitatea nu"... Până când un popol nu va exista ca naţie, n'are ce face cu libertatea".

21 Ian.1852: Se naşte, în comuna Apa/Satu Mare, Vasile Lucaciu.

22 Ian.1821: Tudor porneşte cu 40 arnăuţi din Bucureşti să răscoale pandurii.

23 Ian.1549: Moare Honterus, apostol al luteranismului în Ţara Bârsei.

24 Ian.1859: Unirea Principatelor. Adunarea obştească dela Bucureşti, deşi favorabilă în majoritate lui Bibescu, votează în întregime, sub presiunea mulţimii, ca Domn al Ţării Româneşti pe alesul, la 5 Ianuarie, al Moldovenilor: Al.Cuza.

25 Ian.1949: Colonelul Uţă şi câţiva ţărani bănăţeni cad la "Dealul Şorogău" în luptă cu miliţia guvernului de ocupaţie.

27 Ian.1854: Se naşte, la Buzău, Alexandru Marghiloman. Moare în 1925.

28 Ian.1887: Se naşte,în Comloşul Mare/Timiş Torontal,prof.Romulus Vuia.
28 Ian.1921: Moare,la Paris,gen.Henri-Mathias Berthelot,şeful misiunii militare franceze în România(1916/1917),născut la Feurs/Loire(1861).
29 Ian.1909: Moare mitropolitul primat Iosif Gheorghian.
31 Ian.1418: Moare Mircea cel Mare.E îngropat la 4 Februarie,la Cozia.

1 Febr.1868: Se naşte,în Ştefăneşti/Botoşani,pictorul Ştefan Luchian.
2 Febr.1789: Moare Dositei Herescu,episcopul Bucovinei.
2 Febr.1919: Mihail Sadoveanu scoate,la Iaşi,"Însemnări literare",unde se fac cunoscuţi,între alţii,Hortensia Papadat-Bengescu şi fraţii Teodoreanu.
4 Febr.1619: Gaspar Graţiani,morlac sau maurovlah,fost duce de Naxos şi de Paros,ajunge Domn al Moldovei.
4 Febr.1849: Moare la moşia sa Ţigăneşti,pe apa Bârladului,Costache Conachi.
4 Febr.1906: Se naşte,la Somostelnic/Târnava Mică,episcopul Vasile Cristea.
5 Febr.1889: Moare Ion Popasu,episcop de Caransebeş.
6 Febr.1829: Se înfiinţează,la Bucureşti,primul nostru institut litografic.
6 Febr.1939: Moare matematicianul Gh.Ţiţeica,fost secretar al Academiei Române.
8/19 Febr.1819: Moare,la Moscova,ultimul Domn din familia Mavrocordaţilor, Alexandru.Născut la Constantinopol,domnise în Moldova între anii 1785-1787.Fusese căsătorit cu Zamfira Caragea.
9 Febr.1909: Tot Banatul,în cap cu episcopul Vasile Hossu,e prezent în Lugoj la înmormântarea fruntaşului naţionalist Coriolan Brediceanu.
10 Febr.1429: Alexandru cel Bun dărueşte soţiei sale Marina mânăstirea Căpriana(Basarabia),cu 5 sate,stupină şi nişte ţigani.
10 Febr.1829: Grigore Nemţeanu,mitropolitul Munteniei,ne plecându-se voii ruşilor năvălitori,e expediat în Rusia.
11 Febr.1879: Maiorescu oferă un dejun în cinstea ~~marelui~~ actor italian Ernesto Rossi,în turneu la Bucureşti.Notează criticul: "Eminescu n'a venit fiindcă i se părea că nu e bine îmbrăcat".
15 Febr.1794: Se naşte,în Abrud,Alexandru Sterca-Suluţiu,mitropolit unit de Alba Iulia şi Făgăraş.Moare la Blaj,7 Sept.1867.
15 Febr.1823: Se naşte,la Gârcina/Neamţ,fiu de preot,învăţatul episcop Melchisedec Ştefănescu.
15 Febr.1851: Se naşte în Bucureşti,din părinţi negustori,pictorul Ion Andreescu.Moare la 22 Oct.1882.
21 Febr.1802: Se naşte la Oradea,fiu de negustori armâni,Emanuil Gojdu,avocat şi notar în Budapesta;bun român,mare filantrop.Prin testamentul din 4 Nov.1869 îşi lasă toată averea "acelei părţi a naţiunii române din Ungaria şi Transilvania care aparţine confesiunii orientale ortodoxe",pentru burse studenţilor şi ajutor preoţilor.
21 Febr.1805: Se naşte,în Pănade/Târnava Mică,Timotei Cipariu,"părintele filologiei române",membru al Academiei Române dela întemeiere(1866).
21 Febr./4 Martie 1876: Se naşte în cătunul Hobiţa,comuna Peştişani/Gorj,Constantin Brâncuşi.Moare la Paris,1957.
21 Febr.1889: Se naşte,la Ploeşti,Claudia Millian,poetă şi dramaturgă.
22 Febr.1901: Se naşte,la Cermegeşti/Vâlcea,Justinian Marina,patriarh al ţării sub regimul de ocupaţie.
23 Febr.1411: "În anul 6919,crugul soarelui 3 şi al lunii 3,luna Februarie 23, a fost cutremut foarte foarte mare(trus velik zelo zelo),în al 6-lea ceas al nopţii,încât multe case s'au prăbuşit; în zilele lui Mircea voevod şi ale fiului său Mihail voevod"(notă pe un manuscris slav).
23 Febr.1719: Moare,la Bucureşti,Ion Mavrocordat.Îngropat în Sf.Gheorghe-Nou.
23 Febr.1919: Moare "badea" Gh.Pop de Băseşti,preşedintele partidului naţional român din Ardeal şi al marei adunări dela Alba Iulia care a proclamat Unirea.
23 Febr.1969: Moare,la 55 ani,dirijorul Constantin Silvestri,refugiat în Anglia.
27 Febr.1879: Se naşte mitropolitul Visarion Puiu,al Transnistriei.
28 Febr.1863: Se naşte dr Gh.Marinescu,neurolog celebru.Moare în 1938.
29 Febr.1828: Guvernul rus publică noul statut al Basarabiei.Limba română e exclusă din toate oficiile de Stat.

2 Martie 1529: La cererea ţarului Vasile,Sigismund al Poloniei dă un salva-conduct pentru Duma vistiernicul,Cuzmici şi Toma Ivanov,soli moldoveni ce voiau să se întoarcă dela Moscova în ţară prin Polonia.
2 Martie 1772: Moare episcopul unit al Făgăraşului,Atanasie Rednic.
2/15 Martie 1905: Se naşte,la Câmpulung/Muscel,Radu Demetrescu-Gyr.

3 Martie 1946: George Enescu dirijează în primă audiţie, la Ateneul Român, oratoriul "Patimile şi Invierea Domnului", de Paul Constantinescu, prima lucrare vocal-simfonică de acest gen în lumea ortodoxă.

6 Martie 1818: Data anaforalei ce consfinţeşte întemeierea, la mânăstirea Sf. Sava din Bucureşti, a Şcoalei naţionale cu limba de predare română în Muntenia. Spune Gheorghe Lazăr, vestind tineretului evenimentul: "Un glas dulce părintesc..., după care oftară inimile d-voastră, vă cheamă, vă strigă, părinteşte vă îmbrăţişează: Veniţi toţi, din toate părţile şi de toată starea, veniţi la izvorul tămăduirii! la muzeul înfloririi!"

7 Martie 1809: Soseşte la Buda, "cenzor şi corector" la tipografia Universităţii, recomandat de Vulcan, protopopul Petru Maior.

8 Martie 1954: Moare, la Madrid, Stelian Popescu, fost director al "Universului".

9 Martie 1889: Se naşte, la Brânzenii Vechi/Bălţi, poetul Ion Buzdugan.

9 Martie 1907: Se naşte Mircea Eliade.

9 Martie 1929: Moare, în Bucureşti, Teodor D. Speranţia.

9 Martie 1961: Moare în Bucuresti, la 69 ani, Cezar Petrescu.

10 Martie 1868: Biserica "Domniţa Bălaşa" din Bucureşti îşi organizează corul.

12 Martie 1849: Românii nimicesc o trupă de honvezi ce venea asupra Mărişelului.

13 Martie 1679: Şerban Cantacuzino pe tronul Munteniei.

15 Martie 1659: Prinţul Acaţiu Barcsai, român de origină, scuteşte preoţimea română din Ardeal de zeciuiala către fisc (din vite, stupărit, produse agricole, etc.)

19 Martie 1917: Se naşte, în Bucureşti, Dinu Lipatti, pianist şi compozitor.

20 Martie 1639: Papa Urban VIII scrie lui Vasile Lupu că a dispus să i se trimită o copie a hotărîrilor dela sinodul din Florenţa (1439). La întrebarea Domnitorului dacă se poate dovedi cu Sf. Scriptură sau Sf. Părinţi existenţa Purgatorului, Fra Benedetto Em. Ramondi, aducătorul documentului dela Roma, răspunde afirmativ.

20 Martie 1883: Se naşte Policarp Moruşca, primul episcop al Românilor americani.

20 Martie 1909: Moare Alexandru Mocioni, avocat şi om politic bănăţean.

25 Martie 1821: Ipsilanti intră cu zavergii săi în Bucureşti şi-şi instalează hoarda la Colentina.

25 Martie 1885: Se naşte, în Bucureşti, Matei Caragiale. Moare la 17 Ian. 1936.

27 Martie 1879: Academia Română e declarată Institut Naţional.

28 Martie 1935: Se pune piatra fundamentală a bisericii române din Ierusalim, de faţă fiind episcopul Lucian Triteanu de Roman şi 150 pelerini români.

30 Martie 1927: Moare Iuliu Coroianu, luptător ardelean, n. în Darolţi/Sătmar.

30 Martie 1928: Moare Ion Gorun (Alexandru I. Hodoş), n. 30;12.1863 (Roşia Abrudului).

31 Martie 1821: Moare, la 8 dimineaţa, Gabriel Bănulescu-Bodoni, mitropolitul Basarabiei. Pogribania avu loc la 1 Aprilie, şi fu îngropat la mânăstirea Căpriana.

MĂRŢIŞOR de Radu Gyr

Un strop solar de limpezime,
un fulg plăpând de mărţişor,
surâs al zărilor sublime,
crâmpei de cer scânteietor.

Subţire cearcăn de lumină,
simbol al primăverii noi,
tu, mică inimă senină,
sau drag trifoi cu patru foi...

Ce mână de măicuţă bună
te prinde-odorului pe piept,
să-i stai luceafăr în furtună,
să-i porţi noroc pe drumul drept?

Sau, dar al dragostei, sfielnic,
legat de-o rază ca un fir,
tresari pe sânul feciorelnic,
fărâmă dulce de safir...

In gingăşia ta palpită
întâia clipă de azur,
întâia mladă 'nmugurită,
întâiul bob de rouă pur.

De'nchegi în zâmbet primăvara,
din micu-ţi soare s'o culeg,
sărut în tine toată ţara
şi cerul patriei întreg.

&& In Tanzania, locuitorii unui sat au ucis un biet turist german, pe motiv c'ar fi.. vampir. Dacă l-au şi mâncat, reportajul din "Badische Zeitung" nu mai precizează. Poate pentru aceste apucături "tradiţionale", neagra Tanzanie şi-a căpătat dreptul de Stat liber şi independent. Dacă Românii ar imita pilda, ucizând şi ei pe toţi vampirii, adevăraţi de astă dată, streini şi autohtoni, cari de un sfert de veac le tot sug vlaga, poate ar fi o cale ca să-şi asigure, în fine, prin solemnă recunoaştere a ONU-lui, mult râvnita libertate...

&& Dintr'un comunicat al Comisiei Senatului American pentru Apărare reiese că, în cursul anului trecut, au dezertat 53.000 soldaţi americani. (B.-Zeitung)

LA MOARTEA LUI TIBERIU BREDICEANU(19 Dec.1968)

"Pentru a scrie despre Enescu" -spunea contele de Saint-Aulaire- "trebuie să-ţi înmoi pana în fulger,eclipsă şi rouă",iar pentru a-l evoca pe Mozart trebuie să ţi-o înmoi -după expresia lui Diderot- în curcubeu.Spre a folosi acelaş limbaj,cred că acel care va voì să scrie despre Tiberiu Brediceanu va trebui să-şi înmoaie pana în tricolorul românesc.Căci,prin neobosita sa activitate de folclorist,Tiberiu Brediceanu a fost acela care,într'o vreme când folclorul era încă în faşă,ca disciplină ştiinţifică,a reuşit să culeagă de pe aproape întreg teritoriul locuit de români peste 2.000 de melodii populare şi variante ale lor.

Predilecţia pentru muzică a moştenit-o dela părinţi: tatăl său,Coriolan Brediceanu,a fost un bărbat cu multiple înclinaţii artistice,iar mama sa a avut o cultură muzicală aleasă.

Născut la 2 Aprilie 1877,la Lugoj,Tiberiu Brediceanu a fost cuprins încă de copil de vraja cântecului bănăţean.Pe băncile liceului,la Blaj,Iacob Mureşanu l-a iniţiat în tainele compoziţiei şi l-a determinat să se devoteze activităţii de cercetător al folclorului,convins că "muzica noastră populară reprezintă un factor principal de civilizaţie,ca o a doua limbă prin care ne mai putem manifesta ca români în aceste grele timpuri de persecuţiune"(din "Precuvântarea"lui Iacob Mureşanu la nr.1 al revistei "Musa Română",1894).

Timp de aproape 50 de ani,Brediceanu a colindat provinciile româneşti,culegând textele şi muzica direct de la ţărani.Tot el a prelucrat apoi această muzică,pentru a o difuza în cercuri mai largi decât cele ale specialiştilor.

De pe urma activităţii creatoare a lui Brediceanu ne-au rămas mai multe lucrări,dintre care cele mai importante sunt: "La şezătoare" - "Seara mare" - şi "La seceriş",scene lirice în care cântecele şi dansurile populare se îmbină într'un tot organic cu partea vocală şi instrumentală compusă de Brediceanu.

Printre activităţile multilaterale ale lui Tiberiu Brediceanu mai sunt de amintit aceea de publicist,de critic muzical,de iniţiator şi organizator al unor instituţii muzicale ca Opera română şi Conservatorul din Cluj,Conservatorul "Astra" din Braşov,precum şi de director al Operei din Bucureşti.

Marcel Nicolau

CTITORIE de Marin Sorescu

Aşa cum stai,
Dreaptă,
Cu braţele moi
Pe pântecul plin,
Pari o veche soţie de voevod
Ţinându-şi ctitoria.
Şi parcă-aud un glas
Venind de dincolo
De dispariţia materiei:
"Noi,Ion şi Ioana,
Cu puterile noastre
Am durat acest sfânt
Copil
Întru veşnica pomenire
A acestui soare
Şi-a acestui pământ".

&& Asigurat de către medici că,chiar dacă supravieţueşte,Salazar nu va mai fi în stare să conducă,preşedintele Portugaliei a numit şef al guvernului,după zece zile de aşteptare,pe dr.Marcello Caetano,născut la Lisabona în 1906.Iată câteva fraze din discursul noului premier,ţinut la instalare(27 Sept.1968):

"Ţara s'a obişnuit în timpul unei lungi perioade să fie cârmuită de un om de geniu; începând de astăzi,ea va trebui să se obişnuiască a fi guvernată de un om ca toţi oamenii".Cât despre posesiunile din Africa,el se angajează "să nu neglijeze,un singur moment,nimic pentru apărarea provinciilor de peste mare".Doreşte armonie între locuitori,"dar dacă această toleranţă s'ar întinde până la comunism,am săpa singuri groapa libertăţii indivizilor şi naţiunii însăşi".In fine: "Marele pericol pentru discipoli e totdeauna de a se limita să repete pe maestru,uitând că o gândire are nevoe să fie vie pentru a fi fecundă.Viaţa e totdeauna o adaptare".Moştenirea lui Salazar e,aşa dar,în mâini bune.

&& După ziarul "Bund"(Berna),citat de "Frankfurter Allgemeine Zeitung" din 8 Ian.1969,în Rusia s'au înfiinţat,în ultimii 2 ani,alte 56 lagăre,cu sute de mii de deţinuţi,cei mai mulţi din ţările robite,întrebuinţaţi la munci grele. Cel mai mare e în Daria,cu 15.000 deţinuţi,dintre care multe femei.

&& Revista Misiunii Evanghelice Elveţiene pentru Evrei arată,în nr 3 din 1967,că evreii din Rusia reprezintă 1,4% din populaţie,însă 14,7% din medici, 10,4% din avocaţi,8,5% scriitori şi jurnalişti,7.7% artişti şi muzicanţi.

- "Guide Juif de France" arată,printre altele,că în Adunarea Naţională franceză sunt 8 deputaţi evrei - şi că jurnalul Anei Franck a ajuns,în Franţa,la 1.080.000 exemplare.

DIN ZIARE,CĂRŢI,REVISTE

* Scrisoare adresată soţiei de sergentul Jeffrey A.Davis,publicată după căderea sa în "Indianopolis Star":

"Nu e desigur plăcut c'a trebuit să mor în altă ţară,când Statele Unite sunt aşa de minunate; dar cel puţin am murit pentru o raţiune,o bună raţiune.Eu pot şi să nu iubesc acest război,sau să nu-l înţeleg,sau să nu doresc a lupta în el, totuşi era de datoria mea să particip,şi am participat.Eu am murit pentru poporul Statelor Unite; am murit realmente pentru voi: voi cari eraţi unica,adevărata mea fericire.Am murit pentru mamele şi taţii voştri.. Pentru fraţii voştri,pentru ca să se poată juca şi să facă sport fără jocul legilor comuniste.Am murit pentru părinţii mei,pentru ca să poată petrece în pace şi libertate timpul de pensie al tatei,să meargă în vacanţă,să se distreze.. Pentru toţi aceia cari ştiu să se bucure de această minunată Ţară.Am murit pentru acei tinerei cu părul lung,cu placardele de protest; aceia cari ard în public ordinele de chemare... indivizii "anti-tot",cari n'au nimic mai bun de făcut; pentru studenţii,cari se cred prea grozavi pentru a face serviciul militar.

Da,am murit pentru aşa zisa "generaţie tânără",din care făceam parte dar în care,pentru vreun motiv necunoscut,n'am devenit niciodată un "membru activ".Cred că am fost o persoană cum trebuie,sau cel puţin ca cineva cu părul scurt,cu cazierul penal curat,care nu bea şi nu fuma(droguri incluse) şi a mers voluntar în armată.Ei bine,eu am murit mai ales pentru a permite membrilor activi ai "generaţiei tinere" de a face ceea ce fac: de a protesta,a purta părul lung,a merge la şcoala la care le place,a îmbrăca haine "fatale" şi a umbla amestecaţi în promiscuitate,fără nicio direcţie.Eu am murit,astfel ei vor putea protesta contra războiului în care am căzut: fără aceasta,pentru ce ar putea protesta? Dar am murit şi pentru acele multe mii de căzuţi,cari muriră în acesta şi în alte războaie,pentru aceleaşi motive.Pentru oamenii ce luptară vitejeşte pe atâtea câmpuri de bătaie în atâtea războaie,pentru a menţine liberă această Ţară.Eu sunt convins că pentru a obţine libertatea trebue să existe războaiele.Eu am murit pentru Statele Unite".

Sergentul Davis,căzut în Vietnam,ştia prea bine pentru cine şi pentru ce luptă.Şi cât or exista cugete luminate ca al lui,ca al românului Moţa,ori al cehului Palach,libertatea are serioase şanse să biruie.

* Claude Bourdet: De Gaulle,Israel et l'antisémitisme",în "Le Monde",Paris, 17 Ian.1969: ...Presa franceză e,din totdeauna,de o incredibilă parţialitate în favoarea Israelului,şi nu înseamnă că eşti antisemit,sau golist,dac'o constaţi. De altfel,partizanii cei mai îndârjiţi ai Israelului în această presă sunt adesea ne-evrei; dimpotrivă,uneori jurnalişti evrei au spus cu curaj adevărul în problemele cruciale ale Orientului Mijlociu: a citi New York Times,ai cărui proprietari sunt evrei,e pentru un democrat francez o reconfortare,din cauza obiectivităţii cu care evenimentele privind această regiune sunt redate.Ceeace e adevărat,e că Israel încearcă să se servească de organizaţiile evreeşti şi face presiune asupra cetăţenilor evrei din toate ţările,fără cea mai mică preocupare de consecinţele ulterioare.Ceeace deasemeni e adevărat,e că evrei din ce în ce mai numeroşi se revoltă contra acestei exploatări.

...Presa franceză a crezut mereu că Palestinenii fugiseră din Israel împinşi de propaganda arabă,ea n'a ştiut că ei erau terorizaţi de masacrele calculate, ca cel din Deir-Yassine.Ea niciodată n'a ştiut că terorismul arab a fost în bună parte,după 1948,consecinţa crudei represiuni ce se abătea,după cucerire,chiar asupra celor mai inocente infiltraţii ale vechilor locuitori palestineni în Israel; ea a ignorat enorma brutalitate a supra-represaliilor israeliene,mereu oarbe,adesea gratuite,şi care dădeau circa patru morţi arabi pentru un mort israelit; şi totuşi,aceste date se găsesc în rapoartele către ONU,în cărţile scrise de observatorii ONU-lui.Cea mai mare parte a presei franceze a înghiţit nemestecate tezele serviciilor israelite de informaţie,despre care generalul suedez Von Horn,şef de stat-major al misiunii ONU-lui timp de 4 ani,scrie,în legătură cu versiunea unui incident,difuzată de aceste servicii,că "nu-şi putuse niciodată în viaţa sa imagina că adevărul poate fi deformat cu atâta cinism şi competenţă"! După războiul de şase zile,presa franceză continuă la fel.Toţi avem încă proaspătă în minte prima ediţie a unui mare ziar de seară,la 5 Iunie,vorbind de "atacul egiptean"...

Motivele atitudinii lui De Gaulle faţă de Israel sunt poate rele,legate de pildă de petrolul arab.. Dar ele sunt legate poate şi de teama de război.. Ruşi

şi Americani ştiu că riscă,de astă dată,să fie târîţi în război,măcar din cauza prezenţei a 3.000 de consilieri militari ruşi în Egipt.De aceea a mers Gromiko la Cairo,să preseze pentru o soluţie; din aceeaşi pricină nu din Egipt,milităreşte controlat de Rusia,va veni iniţiativa unui nou conflict,- şi nici dela guvernele sirian,irakian,jordanian sau libanez,care n'au niciun mijloc să-l deslănţuie.Ameninţarea de război vine de fapt din Israel,şi aceasta pentru două motive.Ea provine mai întâi din sistemul de supra-represalii,care a putut,un timp, să pară eficace chiar dacă brutal,dar care,astăzi,avantajează pe partizanii palestineni,măreşte sprijinul ce li-l dau populaţiile şi obligă guvernele arabe să-i tolereze,ba chiar să-i susţină; astfel,pe măsura întăririi acestora,se observă o serie de atentate tot mai grave şi de represalii şi mai nimicitoare: una din aceste represalii va sfârşi prin a merge prea departe - şi va fi războiul.

Ori,această ameninţare,prezentă în toate spiritele,suscită în acest moment -cu toate cele întâmplate în Cehoslovacia,şi incertitudinea din Vietnam- o apropiere între marile puteri.Aceasta poate aduce pacea -o pace neapărat bazată pe rezoluţia ONUlui- dar primul ei rezultat e încă de a împinge la război pe toţi cei ce,în Israel,nu vor să ştie de această rezoluţie şi de evacuarea totală pe care ea o implică.Oameni ca Dayan ştiu că mijlocul cel mai sigur de a evita aceasta şi de a rupe colaborarea marilor puteri e,ca în 1967,de a deslănţui un război - în care Washingtonul va fi silit să se alinieze cu Tel-Avivul,precum Moscova cu Cairo.E un pariu periculos -periculos pentru întreaga lume,- dar aceştia sunt oameni hotărîţi.Adăogăm că poziţia partizanilor arabi,la fel de ameninţată prin pacea marilor puteri(care forţează Statele arabe să recunoască Israelul din 1949-1967),e întru totul analoagă şi că partida israelită a războiului poate deci conta pe entuziasta lor "participare" la planul ei...

* <u>René Eucher</u>: Une future langue internationale: "Le moldave",în "<u>La Nation Roumaine</u>",Paris,Iulie 1968: Un lingvist sovietic romanist,M.R.Udler,publică în "Revue de Linguistique Romane",Paris,1966,n.117-8,un articol în franceză despre "Les tâches et les particularités de l'Atlas Linguistique Moldave régional". Această lucrare ştiinţifică.. e realizată "cu ajutorul achiziţiilor geografiei lingvistice din ţară şi streinătate"(România,căreea i se studiază aici una din vorbiri,e pusă sub rubrica "streinătate")...

Cele 240 de puncte de anchetă "se găsesc în R.S.S.Moldova,în R.S.S.Ucraina (Transcarpatia,Cernăuţi,Odesa,Nikolaiev,Kirovograd,Dniepropetrovsk,Zaporoje,Donetzk şi Lugansk),în R.S.S.autonomă(autonomă!) Abkazia,în R.S.F.S.Rusia(regiunile Krasnodar,Primorsk şi Omsk),în R.S.S.Kazakstan(regiunea Aktubinsk) şi în R.S.S.Kirghizia".Iată o mărturisire! Poate involuntară,dacă această lungă enumerare a locurilor unde se întâlnesc sau trăesc Basarabeni nu se atribuie decât conştiinţei profesionale a lingviştilor sovietici.Mai mult,chiar,decât un monument de ştiinţă pentru gloria Romaniei orientale,Atlasul Lingvistic Moldav va fi,de fapt, o geografie a lagărelor de concentrare(actuale sau suprimate) pentru romanofoni, cel puţin în ce priveşte teritoriile sovietice afară de Bucovina,Basarabia şi Ucraina(Odesa).Căci,în afară de aceste trei regiuni,n'ar trebui să existe,în Rusia,locuri(atât sate,cât stepe sau pustiuri) unde oameni ce au ca limbă maternă un dialect român să fie aşa de numeroşi încât să pară reprezentativi ai uneia sau mai multor varietăţi dialectale.In Rusia nu exista niciun asemenea loc înainte de 1944.Dacă în 1966 se vorbeşte româneşte în Caucaz sau în Asia centrală, faptul nu se datorează unui fenomen de cucerire(cum se poate explica practicarea intensivă a limbii ruse în Basarabia,de pildă),sau radierii intelectuale a Latinilor din Balcani,şi nici dinamismului economiei lor naţionale.. E pur şi simplu rezultatul unei deportări masive.Atât! Dar e oarecare cinism să prezinţi -la cinci,zece sau cincisprezece ani dela nelegiuire- pe aceşti desţăraţi drept autentici martori ai Romanităţii,pe cari originalitatea toanelor lor i-ar fi împins să se aşeze liniştit în stepele Asiei Centrale sau să se pituleze în caldele văi ale Caucazului,în mijlocul cumpliţilor munteni "autonomi"... In afara domeniului geografic milenar român din actuala Rusie(adică Basarabia şi Bucovina),informatorii cărora s'au adresat sunt victime ale unei odioase maşinaţii ruseşti de desnaţionalizare.S'a încercat asupra lor un adevărat genocid cultural.

..O constatare,totuşi,incită la optimism: 3.500 kilometri separă punctul extrem occidental(= Bucovina) de punctul extrem oriental(= Kirghizia) al ariei limbii "moldoveneşti".O aşa extensiune e admirabilă.Din toate limbile latine, doar franceza,spaniola şi portugheza o depăşesc.In felul cum merg lucrurile în Basarabia,în curând se va vorbi româneşte la strâmtoarea Behring.Va fi atunci cazul să se ceară la ONU folosirea limbii"moldovene" la fel ca engleza şi franceza..

DORURI ŞI NECAZURI

M.-Bucureşti,Aprilie 1947(soţia unui camarad,către el,în streinătate):

E ora 3,noaptea de Înviere.Abia am venit dela biserică.Am fost la biserica Silvestru.Lume multă.Când am ajuns,preoţii cântau "Veniţi de luaţi lumină",şi lumea toată a aprins lumânări dela lumina scoasă din altar de preot,şi sute de lumânări au fost aprinse,în speranţa unei lumini adevărate.. Slujba Învierii, oficiată afară,s'a terminat prin "Cristos a înviat"! "Adevărat a înviat"!,a răspuns lumea dornică de.. lumină sufletească.

Ajunsă acasă.. Mă aflu în al 6-lea an,singură,în această noapte măreaţă,singură în toată casa,în faţă cu scrisoarea ta."Cristos a înviat"!,îţi spun şi ţie; am umplut cu vin cele două pahare,aranjate pe masă decuseară.Am ciocnit două ouă,apoi două pahare.Deşi singură,am avut impresia că suntem amândoi.Acest ritual îl fac,de când a trebuit să pleci,în fiecare an,în noaptea de Înviere.Pe masă,ouă,cozonac,două pahare,un buchet mare de liliac,în jurul mesei două scaune.În noaptea asta,când toată lumea creştină se bucură din plin,nu vreau să mă gândesc cât eşti de departe.Eşti aici prezent,la masa cu două pahare,ciocnind întru pace şi linişte şi întru fericirea copiilor noştri.Învierea,mi-a adus multă linişte.Îmi pare ridicol tot ce-am făcut,slăbiciunea mea,la primirea veştilor tale.Aş fi rupt tot,dar tu,maestru de condei şi gând,vei şti să alegi ceeace este bun din tot ce-am scris.

Să-ţi acord creditul meu? Cât mă măguleşti? Dacă am călcat tot în picioare, dacă aşteptarea celor şase ani,în loc să-ţi şteargă amintirea,mi te-a înfipt tot mai adânc în carne şi în suflet,ce credit mai vrei? Tu,eroul legendelor mele,să ştii să fii la înălţime.Cât am scrâşnit din dinţi,ascultând comentarii asupra plecării tale,din multe guri rele! Cât am răbdat să nu mă umilesc a nu cere nimănui nimic,să nu fiu obligată! Toţi au crezut că dispun de anumite fonduri,desigur.Mese de Crăciun,cu fini,prieteni,colegi,zile onomastice cu prăjituri şi vin bun,pomi de Crăciun cu copii mulţi,cu surprize şi pentru ei şi pentru însoţitori; daruri copiilor mei,ce nu-şi permiteau taţii să ia la ai lor - balançoare,trotinetă,triciclu şi câte altele,tot ca să nu rămnească la alţii cari au tătic.Deci era şi cazul să se creadă,eu n'am explicat nimănui contrariul, dar bugetul meu,dacă a trecut vreodată săracul peste salariul funcţionarului de Stat,a fost datorită acestor două mâini,fără rival în arta lucrului,şi acestor ochi,cari n'au mai ştiut odihna necesară nici ziua,nici noaptea.Dubla asta existenţă a mea,m'a sdruncinat atât acum.După concediul de 10 zile din Martie,făcut la părinţi,m'am întors cu sufletul greu şi nimeni n'a luat în serios când povesteam cum mi-am găsit copilul încălţat cu opinci şi pantalonaşii numai petece.Am venit aici şi n'am avut odihnă până ce nu i-am înjghebat ghete,trei perechi de pantaloni,bluziţe,hăinuţă,şapcă şi alte mărunţişuri,ce-i sunt necesare mai ales acum,când s'a încălzit şi umblă pe afară.

Cât de greu mai pot face acum ceva! Nebunia banului a întrecut de mult puterea noastră de rezistenţă.Mereu se bat bani noi,preţurile se urcă peste noapte de 10-15 ori,dansul milioanelor şi miliardelor cu rânjet drăcesc atrage în cursa lui mulţi oameni socotiţi de treabă,făcând din ei nişte desechilibraţi,cu gândul numai la câştig.Ce fericiţi suntem noi,cei de aici,din strada mărginită cu tei,din casa în care ne-ai lăsat,că nu cunoaştem acest dans,că el trece dincolo de poartă.Aici e tinereţe multă,voioşie şi prea puţină grijă,dacă acest dans ne va duce la îmbunătăţire,sau la distrugerea totală a bunului simţ.Aici se întâlnesc studenţi şi şcolari şi povestesc,cântă,glumesc,se tratează cu ghiocei,zambile,lăcrămioare,după sezon,cu floricele de porumb şi seminţe de floarea soarelui aduse de acasă şi prăjite aici.. Fănică a făcut 5 ani de campanie,din Kuban până în Cehoslovacia,s'a întors nevătămat,şi acum speră să-şi dea bacalaureatul. E bun prieten cu Şerban al nostru.Amândoi călăresc în vacanţe,merg la grajd,la câmp,la scăldat.Nene'n sus şi nene'n jos,când sunt în relaţii amicale - şi Fane-Coţofane când relaţiile se încordează pe strachina cu lapte şi colacii calzi din cuptor.Tata a îmbătrânit mai mult decât vârsta.Cât îl chinuie lipsa ta şi-l îmbătrâneşte mai mult! Câteodată explodează şi-mi ajunge şi mie la urechi.Amândoi nu discutăm nimic din ce-l doare,decât cu titlu informativ.El,care nu ne-a zâmbit odată în copilăria noastră,lasă treaba şi-i face lui Şerbănuţ sanie,cal, bici,ferăstrău,rindea,toate pe măsura băiatului,iar seara dorm amândoi.Mama se ţine mai bine.Nepoţii de peste munţi sunt în viaţă şi sănătoşi.Unchiul tău mi-a trimis de Paşti o ladă cu alimente,m'a surprins în chip foarte plăcut această aducere aminte după şapte ani.Soţul Adinei a murit în retragerea din Moldova,ea o duce greu,cu trei copii; i-am botezat pe cel mic,pe care nici nu l-a cunoscut

taică-său; la vară o s'o ia pe Mărţişor la ea,căci la ei situaţia alimentară e mai bună.În câmpia noastră e secetă mare de doi ani de zile.Anul ăsta a degerat tot grâul.Tata avea zece pogoane,n'a răsărit un fir.Cumpără lumea mălai pe preţuri astronomice,vânzând vite,pământ,lucrurile din casă.Noi am avut până acum rezerve de acum trei ani,dar acum începe greul.În fiecare toamnă umpleam căruţa cu de toate şi aprovizionam cămara şi beciul cu toate bunătăţile.Acum va fi greu.Câmpia noastră,ale cărei cereale au făcut cinste expoziţiilor agricole,acum este învinsă.Cât vezi cu ochii nu este un lan verde,şi brazda se usucă din cauza vânturilor năprasnice ce bat mai abitir ca în stepe.E secetă mare,nu se seamănă nimic,noi cei de aici mai găsim salvarea în alimentele raţionalizate,dar ei... ei vor muri cu vite cu tot.

Termin pe astă noapte,e ora 5,se luminează şi e tare frig în casă,căci e frig şi afară.Mi-am pus în pat o sticlă cu apă caldă,cam slab sistem de înlocuit căldura vie,ce zici? ori tu n'ai fost în situaţia să practici această înlocuire?..

– E Vineri seara,Izvorul Tămăduirii.Dimineaţa am fost la birou,după masă am hoinărit cu Cornelia pe la lacul Floreasca.Am stat mult pe iarbă,sub sălciile înverzite,şi apa liniştită a lacului mi-a adus şi mie o leacă de linişte.Privirea a fugit în lungul undelor,apoi peste pomi şi împrejurimi,iar gândurile departe,departe de tot.Când s'a înserat,am mers la cinema.Am văzut o comedie "O sută de scrisori de dragoste".Mă gândeam la suta de scrisori a mele,ce destin tragic au avut.Cât au fost ele de frumoase,cu câte iluzii ne-au legănat şi hrănit.Din ele am ajuns la convingerea că noi suntem doi oameni grozavi în arta scrisului.Scrim scrisori ce pot constitui o colecţie celebră,- şi e destul să ne întâlnim,ca în puţină vreme să banalizăm totul şi chiar să privim înlături. Ani de zile ne aşteptăm,ne dorim,gândurile fugăresc alături,în rarele întâlniri ne topim fiinţa fizică şi morală într'una singură,- ca în scurt timp s'o luăm rasna din nou.Iarăşi am scrisoarea ta în faţă,o citesc şi nu mă înveselesc la perspectiva unei aşteptări fără sfârşit.În jur nu văd decât cioburile iluziilor mele.Îl ridic pe fiecare,plâng cu fiecare,dar nu pot închega nimic.Sunt într'o stare de indiferenţă totală,şi dacă merit să-mi fie o rugăciune ascultată,apoi să-mi fie cea pe care o repet în fiecare moment: să nu-mi iasă în cale cineva, dornic să umple golul ce mă înconjoară,căci nu am garanţia că granitul nu s'ar sfărâma în firicele de nisip.Să întinzi o coardă 8 ani de zile,nu este uşor.De câte ori te-ai gândit serios la această problemă? Mă tem să nu fie prea târziu, când vei încerca să te gândeşti,fără riscuri.Imaginea luată cu tine acum şase ani s'a schimbat,vremea şi grijile m'au îmbătrânit,iar starea asta de veşnică agitaţie mi-a adus o boală -cum se spune- domnească.Îmi dau multă osteneală pentru ameliorarea ei,dar e destul,când sunt mai absorbită de socoteli deasupra unui registru,subconştientul să mi te aducă în faţă pe tine,sau o scenă în legătură cu tine,ca să nu mai văd nimic,să am emoţii,şi golul din piept să-l simt cum mă apasă - şi să nu-mi pot recăpăta calmul decât cu valeriană.

Iată ce am ajuns,şi te rog să nu iei nici în rîs,nici ca o slăbiciune.Dubla mea existenţă,m'a nenorocit.Pentru toţi din jur,n'am fost decât granit,exemplu de trecut în istorie,şi bietul meu suflet nu şi-a putut deschide tainiţele decât hârtiilor,cărora neputându-le da o adresă,ajungeau în sobă.Astăzi plâng în desnădejde.Nu-mi trebue istorie.Sunt om la fel cu ceilalţi,am nevoie de aceeaşi hrană ca ei toţi; poate dovedesc prin asta că sunt de esenţă măruntă,dar nu mai vreau lucruri mari.Vreau să mă înţelegi că de sufletul meu chinuit nu s'a interesat nimeni cu nimic; că nu mi-am făcut deloc iluzii că vei veni acum; sunt conştientă că dacă ai veni s'ar putea să fie rău,dar lasă-mă să plâng pe această hârtie,lacrămi a căror intensitate nu trebue neglijată.Nu vreau să te întorc din drum,pentru Şerban şi Mărţişor am încă puteri să mă înfrâng,dar ai grijă măcar pentru ei să nu fie prea târziu.N'am ce face cu aureola de martir,sunt un om mai sănătos la cap.Nu mă încântă laudele pentru rezistenţă şi muncă.Pe mine, grija şi munca m'au abrutizat,nu m'au înălţat,şi cel ce susţine altfel este un dobitoc.

...E târziu,ora 2 şi jumătate; aş sta până la ziuă,căci nu simt nici un pic de somn,dar trebue să-mi impun a mă odihni.La ora asta cred că dormi,şi frământarea mea nu doresc să-ţi fie transmisă de fluidul ce ne uneşte peste lume şi peste spaţii.Ai visa urât...

– S'au întors şcolarii din vacanţă,au adus multe flori,casa şi curtea răsună iarăşi de veselie,toţi se întrec în a povesti cum au petrecut,nu ştiu la care să fiu atentă.Fiica-mea îmi stă pe genunchi,m'a acaparat total,povesteşte cum a

petrecut cu Şerban,gătit frumos ca de Paşti.Fetele îmi spun de baluri şi alte chestii pe măsura lor,Fane într'o mână cu un ou roşu,în alta cu pâine,stă în picioare şi cu vocea răsunătoare vrea să-i predomine pe toţi şi să povestească dădică-i,cum îmi spune el,că a muncit în ziua de Paşti să facă leagăn(scrânciob) fiului meu şi că amândoi şi-au făcut de cap prin oalele cu lapte şi prăjiturile ascunse pentru mosafiri.Iată,curtea s'a umplut de mosafiri,veniţi să vadă pe cei sosiţi din "provinţ",toţi pârliţi şi cu buzele arse de vântul ce nu mai are încetare.Bucăţi de lemne ţin loc de scaune şi pe jos numai coji de seminţe,ca la piţigoi.Cu venirea lor m'am scuturat şi eu de coşmarul ce m'a chinuit în vacanţa petrecută singură.. Iată,a fost destul să-i văd iarăşi în jurul meu,să fiu alta,să uit de felul cum mi-am petrecut sărbătorile,să uit chiar şi de tine.. Ei îmi aduc pacea,tu îmi aduci neliniştea.Dar să pun capăt scrisorii,vreau să gust din plin cu ei întoarcerea din vacanţă.Stând de vorbă cu tine,simt sângele circulând prea repede şi nu e bine.

- In astă seară,12 Mai,cutreier iarăşi spaţiile şi mă aşez lângă tine,căci sunt tare obosită.Am fost acasă,deoarece 9,10,11,am avut serviciul închis,fiind sărbători.M'am întors azi după masă,deci e şi cazul să fiu obosită - de drum,şi de câte am văzut pe unde am fost.În primul rând Şerban,pentru care m'am înhămat la acest drum,era sănătos,în crailâc pe la vecini.Are 5 ani,ce vrei.Cum ne-a văzut,puşcă a venit,a deschis poarta şi imediat a fost de gâtul meu.. "Mămicuţa mea scumpă şi iubită,de ce n'ai venit să te dai în leagăn".A dehămat un cal,l-a dus la apă,apoi în grajd.Ajutor în regulă.Serviciul lui de căpetenie este grija pentru gâsca cu cei 17 bobocei,ca nişte bulgăraşi de aur.Ii duce la iarbă,îi păzeşte,o mai tunde pe la copii,dar tot are grijă de ei.Mi-a arătat leagănul,mi-a spus că că nen'so Fane se dădea mai mult ca el,dar acum bine că a plecat.Il cam luau frigurile,mâncase caise verzi prea multe,căci le scutură vânturile.

Bătrânii şi cu ei tot satul sunt disperaţi,căci n'a plouat o picătură dela topirea zăpezii.Cât vezi cu ochii câmpul e gol,iarba arsă şi puţinele locuri arate sunt cu bolovani cât căldarea.Lumea se hrăneşte cu ştevie fiartă; cine are făină s'o îngroaşe,sau mălai de mămăligă,e de cinste.Oameni nemâncaţi de 3 zile veneau la mama după un codru de mămăligă.Ai noştri mai au până în toamnă.Bani nu au pe ce scoate.Pleacă oamenii până la Severin şi Oradea,ducându-şi tot ce au mai bun în casă,şi cumpără cu 200.000 lei chilogramul de grâu.Tu poate nu ai noţiunea banului de aici,dar acest preţ e astronomic.Şi cară,bieţii,câteva baniţi dela sute de chilometri,hrănindu-se pe drum cu porumb copt sau rozând boabele de grâu.Se duc cu zeci de milioane(care au,şi cât or mai avea),ca să vină cu 10-15 duble de bucate.E blestem dumnezeesc,ce să mai zică biata lume.Şi vânturile,sunt îngrozitoare.Peste noapte e linişte de mormânt,natura învolburată de peste zi,se odihneşte.Liniştea durează până la ora 8 dimineaţa - când începe încet,încet,ca pe la ora 10,11,tot satul să fie un vârtej de praf şi gunoaie,pomii să se îndoaie la pământ,cei mai slabi să fie despicaţi,văzduhul să fie cenuşiu,uşile,ferestrele închise,iar lumea învârtită în loc să facă cruce şi să se întrebe ce păcate au de ispăşit.Spunea mama că zi de zi a bătut,ei n'au mai ştiut ce este o zi liniştită de dimineaţa până seara.Ce să mai continui,m'am îngrozit de ce am văzut.Mi-amintesc că am citit în liceu o carte "Foamea",avea pe copertă un cap de mort cât pagina.Spectrul tigvei aceleia,din cauza foamei,îmi revine mereu în minte.Cred că nici o boală nu e rea ca foamea şi de nicio boală omul nu moare chinuit ca de foame.Ajunsă aici,m'am eliberat de povara grijei de mâine."Dă-ne,Doamne,mămăliga noastră cea de toate zilele" şi nu mai dorim nimic, şi cel ce e nemulţumit să meargă unde am fost eu să vadă familii întregi hrănindu-se cu ştevie fiartă.Până acum avem mălai deajuns.Mai avem de acasă,mai pe cartele.Pâine n'am mâncat dela Paşti,dar am uitat de ea; mămăligă la borş,la brânză,dar tot atât de bine o mănânci şi cu supe,cartofi,prune,fără mofturi.Cu cine să ne batem? Cu Dumnezeu? Oh! ştie El că ne merităm soarta şi numai aşa ne întoarcem cu gânduri curate către puterea Lui.

- Azi,acum atâţia ani,într'o căsuţă oarecare se năştea un copil fără importanţă atunci,azi cu veleităţi la care nici nu visa mama când l-a arătat luminii soarelui.Ani goi de rosturi,plini de încercări amare,de sărăcie şi nesiguranţă. Mi s'a adus un braţ de flori albe.Sunt alături de tine cu gândul şi sufletul, ciocnim un pahar pentru mai bine.. Ziua s'a încheiat cu o ploaie straşnică peste oraşul însetat.Când Mihai mi-a dat scrisoarea dela tine,i-am sărit de gât şi l-am pupat de două ori,de faţă cu nevasta,soacra şi copiii.Le-am cetit şi lor din dantelăria ce cuprinde pe multele feţe.O răsfoiesc şi'n astă seară,din ea

respiră fiinţa unui om nesubjugat de mizeriile zilnice.Scrisoarea mea e mică.. eu sunt realitatea,pământul ce ne arde în tălpi,lumea ce se frământă fără răgaz, tu eşti norul ce trece pe deasupra tuturor,te atinge mai puţin frământarea celor ce mişună.Nu râvnesc la smochinii încărcaţi sub cari ai scris cartea; să fi fost în biciuirea vântului ş'atunci să te fi văzut ce dădeai la iveală...

Ieri am fost la un parastas pentru Eroi,apoi la cimitir,iar pe seară într'o familie unde erai cunoscut.Le-am arătat şi lor scrisoarea.In cinstea ei mi-au cântat "Te-aştept mereu pe-acelaş drum" şi "Inimă de ce nu vrei să'mbătrâneşti". Îţi trimit fotografii,ca să nu crezi c'aş fi o slută şi de-aceea evit.Şi ia seama că ai început să stâlceşti unele cuvinte româneşti.Nu uita că în ce priveşte limba şi gramatica ţării mele sunt tot atât de aprigă ca pe vremuri.

Într'un început de primăvară,cu mulţi ghiocei şi soare mult,trimit un gând curat celui către care se îndreaptă toată dragostea noastră.Cu păsările care acum se întorc din meleaguri îndepărtate,aşteptăm un cocor călător să se întoarcă la cuibul părăsit acum şase ani...

CRISTOS A ÎNVIAT! de Cincinat Pavelescu

E soare pe ceruri,
Şi'n inimi e soare.
Cu iarna ce moare,
Nădejdea învie,
Pe firul de iarbă,
Pe frageda floare,
Cu lacrime plouă
Mărgele de rouă.

Aleargă peste'ntreaga fire
Fioruri largi de fericire
Şi toate inimile bat:

"Cristos a înviat!"
Un sbor naiv de idealuri
În inimi prinde să tresară...
Ca şi pe câmpuri,văi şi dealuri,
În suflete e primăvară!
Şi cerului mai clar,mai dulce,
I-aduce parcă o solie
De tot norocul nostru - blânda
Şi-armonioasa ciocârlie.

Cântaţi "Cristos a înviat"!
Şi clopotele'n dimineaţă
Să'nalţe'n ceru'nseninat
Cântarea dragostei de viaţă!

Şi glasul lor purtat de vânt,
Când va suì'n lumină,
Spre tronul Domnului cel Sfânt,
Cu lumile se'nchină.
În ceasul binecuvântat
De vis şi rugăciune
Când soarele răsare,

C'o argintie trâmbiţare
Un înger poate o să sune
Într'a popoarelor uimire,
Universala mântuire:
"Cristos a înviat!"

&& În manifestările anti-franchiste din Spania se observă participarea,dacă nu chiar instigarea anumitor preoţi.E drept că dela războiul în care mii de colegi de-ai lor au fost măcelăriţi au trecut mai bine de 30 de ani,dar grozăviile de-atunci n'ar fi să fie din cele ce se pot uita cu uşurinţă.Văzând spectacolul de azi,poate că Franco regretă c'a pus prea de vreme capăt acţiunii de "epurare", salvând atâţia nevrednici...

&& La 9 Februarie a avut loc în sala festivă a Universităţii din Toronto o şedinţă de omagiu şi evocare a luptătorului naţionalist Jan Palach,care la 19 Ianuarie,la Praga,şi-a dat foc în semn de suprem protest contra ocupaţiei Cehoslovaciei de către ruşi.Printre imnuri funebre şi patriotice au vorbit reprezentanţi ai studenţimii canadiene,ai Universităţii şi ai exilului,cum şi dl Allan Grossman,ministru în guvernul provinciei Ontario.Au participat,dintre români,familia Hojbotă,dr Vlădescu,Şt.Ciotlos,ing.Spiridon Florescu,ing.Filip,ing.Ioan,etc.

&& Media "obiectorilor de conştiinţă" a fost,între anii 1956-1967,în Germania,de 3.400 anual.In 1968,ei au atins cifra de 11.800,adică 10% din întreg contingentul anului,care a fost de 117.000 oameni.

&& Găsim,în lista publicaţiilor editurii valoroasei reviste "Borghese"(Milano),printre nume ca Mario Tedeschi,De Madariaga,Hjalmar Schacht,Jean Rostand,- şi doi compatrioţi: pe Vintilă Horia,cu "Una donna per l'Apocalisse",şi pe Emil Cioran,cu "Storia e Utopia": "contestaţia unui mare scriitor,exilat din România, care a refuzat comunismul şi n'a acceptat capitalismul".

&& "Rivarol" se ocupă elogios,la 17 Oct.1968,pe mai mult de o pagină,de viaţa,opera şi opiniile lui "Panaït Istrati,vagabond de génie(les Editions municipales,38,rue Croix-des Petits Champs,Paris 1-er)",de Edouard Raydon.

SEMNALĂRI

* PAMFIL ŞEICARU, La Roumanie dans la grande guerre, Paris, 1968.- Într'un moment când ungurii din patrie şi din exil au luat-o iar razna, declanşând un nou val de revizionism, de data aceasta pe două fronturi (Kadar caută să obţină sprijinul ruşilor, Consiliul naţional maghiar pe al anglo-americanilor), fostul director al "Curentului", mereu activ în ciuda vârstei şi a necazurilor de tot soiul, publică această carte de peste 450 de pagini, care e o reevocare obiectivă şi totuşi pasionantă a primului războiu mondial. Protagonistă e, fireşte, România, cu ezitările dela început, cu voinţa fermă şi eroică de mai apoi, până la victoria finală, obţinută asupra regimului bolşevic al lui Bela Khun, chiar împotriva aliaţilor, atunci ca şi acum gata la toate cedările şi vânzările. Trădarea dela Yalta a avut antecedente serioase cu treizeci de ani în urmă. Scris în limba franceză, volumul e şi un omagiu adus poporului occidental care a înţeles mai bine, acum o jumătate de veac, drama României, şi a contribuit la realizarea idealurilor seculare ale românilor. Prefaţa, cu multe elogii pentru autorul valoroasei lucrări, e semnată de fiul lui George Brătianu, Ion Gh. I. Brătianu, descendent din familia ilustră de bărbaţi de Stat şi de patrioţi, care a pus temeliile României moderne.

* ŞT. GEORGESCU-OLENIN, Neajlov, Madrid, 1968.- E continuarea "Murfatlarului", "romanul unui sat dobrogean", publicat tot în colecţia "Dacoromania" cu cinci ani înainte. Eroul cărţii, Vlad Vânju, în care nu e greu de recunoscut autorul, îşi povesteşte viaţa, dela intrarea la gimnaziul "Mircea cel Bătrân" dela Constanţa, până la nenorocita bătălie de pe Neajlov, dela sfârşitul anului 1916, când cade prizonier în mâna bulgarilor, pe care-i cunoscuse cu totul altfel, cu câţiva ani înainte, cu ocazia victorioasei campanii de peste Dunăre. E evocată viaţa dela liceul militar din Iaşi, dela şcoala militară de infanterie din Bucureşti, cu epizoade sugestive, cu o anecdotică bogată (printre profesorii dela Iaşi, Calistrat Hogaş şi August Scriban). Se simte că "romanul" e trăit: de altfel, cu excepţia protagonistului, toate celelalte nume sunt reale, cum sunt reale locurile, bătăliile, ordinele de zi, înaintările şi retragerile. La acestea din urmă îşi dau o contribuţie foarte activă "aliaţii" ruşi, care se miră pe bună dreptate: "Ce ţară mai e şi România asta. Nici n'ai unde să te retragi...". O carte instructivă, care mai are şi meritul că se citeşte cu plăcere.

* LUKI GALACTION PASSARELLI, Il sentiero di cristallo, Roma, 1969.- În acest al doilea roman, după "Tempo degli Angeli", autoarea, care e şi o bună pictoriţă, zugrăveşte o situaţie sentimentală şi, în parte, ideologică complexă şi delicată: Georgia se sbate între doi bărbaţi, dar nu la modul obişnuit, vulgar, ci pe înălţimi, unde prevalează până la urmă idealitatea, unde arta îşi are o poziţie de privilegiu, necontestată. Nu lipseşte problematica religioasă, firească la cine poartă numele părintelui Gala Galaction şi, într'un fel, îi continuă, în altă limbă şi pe alte meleaguri, opera.

* MIRCEA ELIADE, Pe strada Mântuleasa..., Paris, 1968.- E al doilea din "Caietele inorogului": şi după admirabila "Poveste cu ţigani", alegerea nu putea fi mai fericită. O curiozitate nevinovată a bătrânului învăţător Zaharia Fărâmă, care caută pe un fost elev, produce o serie de anchete şi de interogatorii la securitate. Ca să explice cum stau lucrurile, protagonistul o ia de foarte departe şi descrie "semne" misterioase, aventuri ciudate, legături stranii între fapte şi între personaje, în care inchizitorii nu cred şi totuşi sunt alarmaţi. Atmosfera e kafkiană, dar cu ceva mai multă lumină şi mai ales cu o profundă ironie, care parcă atenuiază clima opresivă, fără, fireşte, s'o mântuie.

* GEORGE USCĂTESCU, Proceso al Humanismo, Madrid, 1968.- În colecţia universitară "Punto Omega", pe care o conduce cu multă pricepere domnul Vintilă Horia, o nouă carte, cât se poate de actuală, a profesorului Uscătescu. E vorba de revolta noilor generaţii împotriva societăţii tradiţionale, cu baza în umanismul raţionalist al epocii moderne. Criza metafizicii a dus la triumful vitalismului şi al iraţionalităţii, dela Nietzsche până la Foucault şi până la mult trâmbiţatul Marcuse. Autorul analizează poziţia omului în noua civilizaţie tehnică a super-consumului, cu inevitabila "alienare", şi cu reacţii nihiliste tot atât de inevitabile. Un capitol e consacrat revizionismului marxist, pe marginea comemorării celor cincizeci de ani dela revoluţia din Octombrie. Nu lipsesc alte teme: Picasso, Brâncuş, Bartók, în cadrul problematicii lumii de astăzi.

* DOINA OŞTEANU, Năruind o linişte uitată, Madrid, 1968.- Autoarea, care trăeşte

astăzi la Chicago şi trebuie să fie refugiată de puţină vreme(e din Coştei,în Banatul înstreinat),îşi cântă,la modul cel mai personal cu putinţă,sentimentele familiare şi o dragoste pierdută,ca şi dorul de ţară,mai ales de peisajul de iarnă,la care revine des.Versurile sunt tradiţionale,adică fără mistere; sentimentele,generoase: "Nu-mi doresc nume scris cu lauri,/Nici vreun amor cu ochii'n lună./Sunt doar legată de-un vis tainic;/Să fiu mai bună.Tot mai bună".

* N.V.PANTEA,Legea strămoşească văzută şi descrisă de istoricii români cei mai de seamă şi de profesorii dela Facultăţile de teologie ortodoxă,Roma,1968.- E retipărirea,fără modificări,a unei cărţi apărute la Bucureşti,în 1934,când probabil că polemicile între uniţi şi ortodocşi erau amarnice,dacă autorul afirmă că în unele manuale ortodoxe româneşti se considera unirea cu Roma ca "cel mai criminal act împotriva fiinţei noastre naţionale".Cred că nimeni,nici chiar în ţară,unde e la modă latinia,nu mai profesează astăzi astfel de idei năstruşnice, chiar dacă regimul comunist a suprimat,din prostie mai mult decât din ură,biserica unită.Reeditarea volumului de către părintele Petru Cadaru e totuşi binevenită,fiindcă aduce aminte tuturor că "legea strămoşească" a românilor,credinţa lor,e romană la origine,şi aşa a rămas până în sec.IX.

* Calendarul Credinţa 1969,Detroit,1969.- În legătură tocmai cu cele spuse mai sus,în această publicaţie a Episcopiei misionare ortodoxe române din America, de sub oblăduirea Patriarhiei dela Bucureşti şi,deci,a regimului comunist,mitropolitul Ardealului Nicolae Mladin susţine că "legea strămoşească" e "cea a răsăritului": "legea curată a Domnului Iisus Hristos".Se insistă,însă,asupra caracterului românesc al ortodoxiei noastre.Oarecare spirit polemic,pe dedesubt însă, şi în articolul "Sensul şi dimensiunile adevăratei catolicităţi",în care Nicolae, mitropolitul Banatului,spune că accepţiunea curentă a cuvântului "catolic" e restrictivă şi micşorată.Numai că acelaşi lucru se poate spune,atunci,de cuvântul "ortodox",fiindcă ar fi absurd să afirmăm că "adevărata credinţă" creştină e numai aceea a răsăritului,cum pare a crede patriarhul Justinian în introducerea volumului,unde scrie că ortodoxia deţine "adevărul creştin integral".La partea neteologică şi nebisericească a calendarului,remarcabil un articol despre "Rostirea filosofică românească" al lui Noica.Dintre exilaţi colaborează: sculptorul C.Antonovici,care,însă,după declaraţiile făcute la Bucureşti,se poate spune că a părăsit această tagmă; Nicu Caranica,George Uscătescu,I.Mirea.Despre arta lui Drăguţescu scrie frumos Ion Th.Ilea.Mai puţin frumoase,mărturiile despre Aron Cotruş ale protopopului George Nan,care parcă vrea să arate că pribegia nu e rentabilă: oare -crede părintele autor- Cotruş pentru a trăi bine alesese lumea liberă?

Adrian Popa

DOUĂ CAPRE de Tudor Arghezi

Două capre cu trei iezi,
În genunchi,la o tulpină,
Ţi se pare că le vezi,
Că se roagă şi se'nchină.

În giubele lungi,de păr,
Şi cu bărbi,ai da să zici,
Că sânt chiar,într'adevăr,
Cinci monahi ori ucenici.

Şi-i şi altă-asemănare:
Ciute şi'n suman sărac,
Înţolite's,fiecare,
Roşcovanele'n şiac.

S'au sculat şi,rumegând
Stihuri mute şi litanii,
Scapă,rupt din când în când,
Şirul negru de metanii.

&& Vedem,în "Troiţa",un articol închinat lui Matei Hojbotă,pentru neobosita sa luptă împotriva comunismului.Articolul a fost socotit demn de reprodus şi în "America".Ni s'a sugerat să-l publicăm şi noi.Am fi făcut-o bucuros,de nu ne-am teme să supărăm "hatmanul": bine ştiind că,luptătorilor în adevăr pur-sânge,reclama le repugnă...

&& "Credinţa" constată că "duhul cel nou al ecumenismului a avut darul să trezească din amorţire şi străvechile legături dintre ortodocşii orientali şi cei răsăriteni"; amorţiţi au mai rămas doar cei din est...

&& Rezervele de aur ale Statelor Unite însumează 10.788.000.000 dolari.

- -

Herausgeber und für den Inhalt verantwortlich: Dr.Petre Vălimăreanu -78 Freiburg - Erbprinzenstr.17 - Germania.Contribuţiile,pe acelaş nume,la Dresdner Bank, Konto 420.38; sau,în Italia,pe acelaş nume,la Conto Corrente Postale 1/44.336 -Roma.